

310447 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ మే నెల 17 వ తేది బుధవారము

No. 39.

సంపుటము ౯

దుండుభినామ సంవత్సరము, వైశాఖ మాస బహుళ షష్ఠి ౬.

సంచిక 3౯

ఖ్యాతిచెందిన ఆంధ్రప్రముఖులచే పోషించబడుచున్నది.

ది ఏషియన్ కమర్షియల్ అస్సూరన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

ఏషియన్ అను యీ భీమా కంపెనీ పాలిసిదారులకు మితిలేని లాభములను, సౌకర్యములను యిచ్చుచున్నది.
ఏషియన్ సెయిల్ ఎన్ డామెంటు పాలిసి రెండువిధముల ఆధారముల కలుగజేయుచున్నది.
మొదటిసారి మీ ముసలితనమునందును, మరియొక సారి మీ అసంతకము మీ కుటుంబములకు ఎన్ (వక్రము) యివ్వబడును. భీమా చేయుచుకొనగోరువారు ముందుగా ఏషియన్ కంపెనీ వారి నిబంధనల మున్నగు విషయములను సాకల్యముగా చదివి తరువాత తమ కిష్ట మున్నవోట భీమా చేయుచుకొన గోరెదము.
ఇతర వివరములను ఈ ది గువ విలాసమునకు వ్రాసిన పొందగలరు.
జి. ఏ. ఎస్. రావు. బి. (Com)
చీఫ్ అర్డర్ల జింకు ఇన్ స్పెక్టరు,
మకాం నూనూరుపేట పోస్టు, 60
జె. కె. రాజారావు పంతులు,
కార్యదర్శి, మద్రాసు. (ప్రాంచి,
పోస్టు గుంటూరు.

సంపూర్ణరామాయణము

వెల 1-0-0;

వి. పి. మూలము

వెల 1-6-0.

ఈ నాటకము ఆరు అంకములును ముప్పది రంగములును గలిగి గద్య పద్య యుక్తముగ మిక్కిలి రసంతమగు శైలిలో వ్రాయబడియున్నది. డామీ 120 పుటలుండి మేలగు గ్లాజు కాగితముపై ముద్రియింపబడియున్నది.
నేతుబ్రదర్సు, మైలాపూరు, మదరాసు.

ఓటో మోహిని

జిరికె

మీరు బయటపోయి కచ్చినతరువాత చాలా బడలికయొందు సమయములో నైనను పెండ్లిండ్లు విందులు యివ్వమలలో నైనను ఈ అత్తరును యావరొగించిన మంచి కోవాపువ్వముల వాసనను యిచ్చి మనసుకు ఆంధు చుముఖమునకు కాంతి నిచ్చును.

రోబినియా తైలము

వేసవికాలములో ఉష్ణరొగించుతూ కచ్చిన శీతములకు చలువయు సౌందర్యమును యిచ్చును. అనేక స్త్రీలు ఉష్ణరొగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతిఘటించుములోను ఆవశ్యకము. ఎల్లవోట్లను విక్రయించబడును.

ఓటో మోహిని ధర బుడ్డి 1.కిరూ 2, 1, 0-12-0, 0-2.

రోబినియా తైలముధర బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0

Shyam & Co, 6, Bander st, Madras, ప్రియుం కంపెనీ, రిబందరు వీధి, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

గజత్రుసిద్ధిగాంచిన

వేగు ఔషధములు

వేగు వ్యాధిని గుణపరచుటకే గాక దానిని కావండవేయుటకు గూడ నుపయోగింపదగిన దివ్యౌషధములు.

ఇవి ఈ దేశమునం దన్నిప్రదేశములయందు మాత్రమే గాక, బర్మా, సిలోన్ మున్నగు నితర దేశములు, ప్రదేశములందు సైతము విశేషముగ నుపయోగింపబడి పొగడ్త కెక్కినవి.

పెద్దస్థైర్య రూ 2-2-0 లు; చిన్నస్థైర్య రూ 1-6-0 లు.

ప్యాకింగు, పోస్టేజియర్లు ప్రత్యేకము.

క్యాటలాగు ఉచితము.

టెలిగ్రాఫ్ అడ్రసు:

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

పండిట్ మద్రాసు. (1045)

నెం. 41, ఆచారప్పకోవీధి, మద్రాసు.

వేముని.

(సంపూర్ణ జీవితము, బోధనలు)

కర్త:- వంగూరి సుబ్బారావు.

[వ్యాయమాద్రి శ్రీ శేషా రామేశ్వరంగారి పీఠికతో]

ఇదివఱకు వేముని గూర్చి ప్రకటింపని చరిత్రాంశములు వెక్కు లున్నవి. చిత్రపటములతో

1-కి రూ 2-0-0

ఆంధ్రక్షత్రియులు

ఈ చర్చనె జరిగిన వాదోపవాదములు అద్భుతము.

రూ 1-8-0

వెంటనే వ్రాయుడు. (892-8268)

కమలకుటీరము,

ట్రిప్లికేను - మదరాసు.

మలయచందనము

గనేరియా అను సెగోగమునకు కుశారము

పథ్యము లేదు. పిచికారితో పని లేదు. ఎలుపు, కెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల సెగోగమును మూడు పూలలో మాన్పెను. స్త్రీలకును వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోషధము. (1251) డబ్బీ 1కి వెల 2-4-0

గంధర్వ సార్థసి, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

(3081) "కత్తికట్టలు"

వెదకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గలవి. సాగనైనవి.

1-కి రూ 4-8-0.

దజను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజియర్లు ప్రత్యేకము.

వలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్స్ లెం.

వెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

టెలిగ్రాఫ్ అడ్రసు: "ఇంద్రప్రస్థ" వెద్దాపురం.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ ఆపూర్ణగంధములో జగ్గనీ గారడే, యోగదృష్టి హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక తమాషాలు విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, తీరముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెక్కిన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యున్నతముగా శేజ్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. (2113-688) పి. ఆర్. జవార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రాంతీలను విజన్వీలను ఏర్పాటుచేసియున్నాము.

సదరు స్థలములలో, మా క్యాటలాగు ధర ప్రకారము ఔషధములు విక్రయించబడునని ఇం మూలముగా ఎల్లరకును తెలియజేయుచున్నాము.

ప్రాంతీలు

1. హంటుకోడ్డు:—నెం 185, హంటుకోడ్డు, మద్రాసు.
2. తిరువళ్ళీడి:—నెం 149, హైకోడ్డు, తిరువళ్ళీడి, మద్రాసు. కన్సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్స్ టి. లోక నాథ మొదలియారు.
3. టంకకాలపిడి:—402, టంకకాలపిడి, బార్డిలొను, మద్రాసు. కన్సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్స్ రంగాచార్యులు, పి. ఎమ్. పి. సి.
4. తిరుపతి:—హైకోడ్డు, తిరుపతి (చిత్తూరు జిల్లా). కన్సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్స్ ఎస్. రాజారాంరావు, పి. ఎమ్. పి. సి.

విజన్వీలు

1. తిరువళ్ళీడి:—ది ఇండియా మెడికల్ స్టోర్స్, నెం 10, హైకోడ్డు, తిరువళ్ళీడి, మద్రాసు.
2. హంటుకోడ్డు:—ది సెంట్రల్ స్వదేశీ స్టోర్స్, హంటు కోడ్డు, మద్రాసు.
3. బార్డిలొను:—మెసర్స్ పి. ఎస్. రావు అండు నెం 282, రింగ్చెట్టిపిడి, మద్రాసు.
4. బార్డిలొను:—టి. దురైకణ్ణ పిల్లెగారు, ప్రావైటరు, ది ప్రైవేట్ టింగు ఇన్ స్టిట్యూటు, 21 మంగమ్మాల్ పిడి, మద్రాసు.
5. బార్డిలొను:—టి. దురైకణ్ణ పిల్లెగారు, ప్రావైటరు, ది ప్రైవేట్ టింగు ఇన్ స్టిట్యూటు, 283, తంబుకెట్టి పిడి, మద్రాసు.
6. బొంబాయి:—ఎమ్. ఎస్. భావ్యంగారు, పోస్టుబాక్స్ నెం 689, పోర్ట్ బొంబాయి.
7. బెంగళూరు సిటీ:—మెసర్స్ టి. సి. ఎస్. మణియం అండు కో. జనరల్ వర్తకులు కమిషన్ ఏజెంట్లు బెంగళూరు సిటీ.
8. మధురాంతకం:—ఎమ్. ఎస్. వరదాచారిగారు పబ్లిషర్స్ పిడి, మధురాంతకం.
9. నాగపట్నం:—టి. విశ్వలింగమగారు 37, కొమారు కోవిల్ పిడి, నాగపట్నం.
10. మదనపల్లె:—ది మదనపల్లె ఆర్బి కో ఆఫ్ రేటివ్ సొసైటీ అండు స్టోర్స్ లిమిటెడ్, మదనపల్లె.
11. హాస్పేట్:—రావుబహదూరు సి. హెచ్. గాడ్, బెర్హం.
12. బెళ్ళారి:—బి. రాఘవేంద్రరావు గారు, ఆర్డర్లెజింగు ఇన్ స్పెక్టరు, ఇండియా ఈక్విటబుల్ ఇన్ స్ట్రూమెంట్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్. "సారంగనిలాస" బెళ్ళారి.
13. నంద్యాల:—ఆయుర్వేదభూషణ తెలికపల్లె రామకృష్ణ శాస్త్రి, నంద్యాల.
14. భవాని:—బి. ఎస్. కృష్ణస్వామ్యగారు, రిపెజెన్టే టెవ్ టీ అండు ఏజెంట్లు, ది మైసూరు గవర్న మెంట్ సెక్యూరిటీ లైఫ్ అండు మ్యరేజి ఆన్సూరస్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, భవాని.
15. నేలం:—కె. శేష అయ్యంగారుగారు, ఇనరల్ వర్తకులు, అండు కమిషన్ ఏజెంట్లు, 171 ఏ/18 మూడవ ఆగ్ర హాకసు, నేలం.
16. కోయంబత్తూరు:—ఎస్. పళనిమప్ప మొదలియారుగారు, 16/56, చిన్న బజారు పిడి, కోయంబత్తూరు.
17. రంగూన:—మెసర్స్ ఎమ్. పి. నారాయణ అండు నెన్, 37-16 వ పిడి, రంగూన.
18. నెల్లూరు:—బి. జె. ప్రసాదరావుగారు, శ్రీ సింహపురి స్వదేశీ స్టోర్స్, 744, తిప్పరాజువారి పిడి, నెల్లూరు.
19. బెజవాడ:—ఆయుర్వేదవిశారద పి. రామచంద్ర శాస్త్రి గారు, చరణవీరేశనము, బెజవాడ.
- 20 గంటూరు. } ఛా. రాజారావుగారు, గంటూరు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్
హాంబుర్గ్ మహాంటురోడ్డు మదరాసు.

నోటీసు.

తిరుమల తిరుపతి వైరా దేవస్థానములలో 1922 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి, మార్చి, ఏప్రిల్ నెలల్లో రాబడిన బంగారు వైరా వస్తువులు యాదిగువ కనుపట్టిన వాటిని 1922 మేనెల తేది 22 ది సోమ వారం వగలు 12 ఘంటల మొదలుకొని తిరుపతి దేవస్థానం ఖజానా ఆఫీసువద్ద ఆదినమున్ను తరువాత యేలం పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదే వేళకు ప్రారంభించి యేలం వేయబడును యేలములో సవాలు చేయిగోరువారు దేవస్థానం కచ్చేరిలో యేలమునకు ముందుగా నఫరు 1-కి రూ 100/ నూరురూపాయలు దరావత్తుకట్టి వలముతో సవాలు చేయుటకు అర్హులను పొందవలసినది. యేలం ఖాయపట్టిన విషయమునుగురించి శ్రీవిచారణకర్తల వారు మంజూర్ పుత్తర్వు సాదరైన తేది లాగా యతు 30 దినములలోపల వలపు మొత్తం చెల్లించి లాట్లను పుచ్చుకొనవలయును. అట్లు వాయిదా కాలములో పైకం చెల్లించి లాట్లు తీసుకొని పోని యెడల వాయిదా మీరిన తేది లాగాయతు మరల ఒక నెలవరకు లాట్లు అనామత్తులో వుంచబడును. అట్టిరోజులకు దినం 1-కి లాటు 1 కి రూ 2-0-0 రెండు రూపాయలు మతున జరిమానా చెల్లించి లాట్లు తీసుకొనవలయును.

యందుకున్న తప్పినయెడల సదరులాట్లు మరు యేలం వేయించి అందుచే దేవస్థానమునకు కలిగే నష్టమును పార్టీ నద్దనుండి క్రమప్రకారం వసూలు చేయబడును.

మాల్ వివరం.	సమాప్త మొత్తం రులూ.
1 బంగారు దసా 1-కి రులూ 50 వంతున	2220-0-0
2 బంగారు నాణ్యములు	19
3 మెడి దసా 1-కి రు 1000 వంతున	11480-0-0
4 పోలికా రూపాయలు	9380-0-0
5 తేడరూపాయలు	2770-0-0
6 తామ్రం ఒకలాటుగా కేర్లు	820
7 తేడపైసాలు ఒకలాటు	420
8 రాగి వైరా పాత్రలు	70
తిరుమల తిరుపతి వైరా దేవస్థానం ఆఫీసు తిరుపతి 11-5-22	సి. దొరసామయ్య, డివాన్ ఫేస్కర్.

నోటీసు

గుంటూరు డిప్యూటీ సెనారిలాకా కలేవరం గ్రామ కాపురములు లేలు లక్కరాజు వెంకట్రాయుడుగారి కుమారుడు లేలు గోపయ్యగారి భార్య కాయమ్మగారికి షుభూరు 9 సంల క్రిందట లక్కరాజు కనకసుందరంగారి ద్వితీయపుత్రుడగు గోపాలరావును సన్నిహితవారసుడగు లేలు అప్పారావుగారి అనభృత దత్తుచేసి వుంటి. సదరుదత్తు సరియైనకాని దత్తు చెల్ల చేరదని దూరపువాసులలో కొందరు వాడుకపరచుచున్నందున సదరు దత్తుతన రద్దుపరచుచు క్రమమయినవారసుయొక్క దత్తుత అధికారముతో సదరు కాయమ్మగారికి సదరు కనకసుందరముగారి చతుర్థపుత్రుడగు మురహరి కృష్ణారావును పెంపుడుయిచ్చి కుందుభీనామ సం తైశాఖ బ ౬ బుధవారము కలేవరం గ్రామములో దత్తుతమున ఉపయమునకు చేయడ మాను. (103)

లక్కరాజు కనకసుందరం,
కలేవరం, (మకాం) జోర్నకల్.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతన రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టుటకును శేతన్విక గాంచినది. ధర 1-10.0 ఇండియా సిలోజ్ నందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు తుచిముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్
నెం 144 ఫనసవాడి, బొంబాయి

సాంఘిక సభలు

దేశమంతట కదలిచి జై మున్న ప్రస్తుత రాజకీయ వాతావరణములో, యాసాంఘిక సభలు మనల్లోనకా ఆకర్షించబోవు. రాజకీయ యుద్ధములో పాల్గొనివారుగూడ పరిపాలకులు తామింతవరకు అమలులో పెట్టిన నిర్బంధవిధానముతో కృత్రిమక సైన్యాగ్రాంధిగారి పుత్రులనుగూడ చెరిసాలలలో పెట్టినందుకు వ్యాకులచితులై యున్నారు. ఇరువది యైదువేల నిరపరాధులు తమదేశస్వాతంత్ర్యమునకు, విదేశ ప్రభువుల పోషక ఆహుతులై యుండగా, వారిమార్గమున అనుసరించలేక పోయినను, మహాత్ముని వార్ధాహి విధానమును మన కక్షికిలకి ఆచరణలో పెట్టవలసిన సమయములో, యాసాంఘిక సభలు కాఖాసభలు సమావేశపరచి, జనులదృక్పథమును, కాజీ యాంక్షాశనమునుండి ముతించుట పొడిగాదు అయినను జాను మాసములో నిడదవోలులో నియోగిసభను, కొన్ని మాతన పద్ధతులమీద సాగింతుమని అక్కడి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు నిశ్చయించినందున యాక్రిందితీర్మానములను చర్చకొరకు ప్రవేశ పెట్టవలసినదని యాసంఘము వారిని ప్రార్థించు చున్నాను.

1. మన హౌందవ కంఠముయొక్క ప్రస్తుత పరిణామాన సభలో సద్బాధితుడనే ప్రత్యేక బంతువును, యింకను కొంత కాలము వరకయినను శీవంపక్షమున అనసరమని యెంచి బ్రాహ్మణసంఘములోని అంతరకాఖా భేదములను క్రమక్రమముగా నశింపఁ జేయుటకును, కాలానుసారముగ, కర్మకాండను క్లుప్తపరచుచుండుటకును, ఆధ్యాత్మికజీవనము (అనగా సత్యము, ధర్మజ్ఞానము, ధర్మానుసంజము యిందలి నిగ్రహము, మనో నిర్మలత మొదలయిన ముగింపులు) పెంపొందించుటకును మత విషయములలో తమ కేంద్రస్థానమును నిలుపుకొని యితర వర్ణములవారికి గురువులుగా నుండుటకు తగినసంస్కరణలను తమలో చేసికొనుటకును, అన్నికాఖల బ్రాహ్మణులు కలసి, "బ్రాహ్మణసభలు" సమావేశపరచు కొనమంద వలసినదని యాసభవారి యభిప్రాయము.

2. వ్యక్తి కుల వాది కాష్టాధిభ్యములలో వైరధ్యము కలిగినయెడల దుండబీదాని కంటే తరువాతది బలీయమగుటచే, బ్రాహ్మణులందరూ కిమ విద్యుక్తాచారములను కాపాడుకొనును, శైక్షిక వృత్తి నిర్వహించి, స్వకాయకన్యగౌరవమున గమనించి, యితరవర్ణులలోని వారితో సంఘట్టనకడమియటండ రాకిక వ్యాపారములలో ప్రవేశించవచ్చుననియే యాసభవారి యభిప్రాయము.

3. బ్రాహ్మణులు, జన్మముబట్టియు, గుణములను బట్టియు యే క్షేత్ర కులమగుటచేత, హౌందవసంఘములో తమ స్థానమును నిలుపుకొనవలెనన్న, వేదాధ్యయనము, శాస్త్రజ్ఞానము సంపాదించుకొని, తక్కిన వర్ణములవారిలో మతాచారములను, ఆముష్మికజ్ఞానమును వృద్ధిపొందించుటకు ప్రచార కులను తయారు చేయవలసియుండునని యాసభవారి యభిప్రాయము.

4. "బ్రాహ్మణసభలు" కిరుమగా మాడుచు, కర్మకాండలో అసర్థదాయకములు, అనవసరము లగు నిబంధనలను మార్చుటకు, "ధర్మజ్ఞానసభలు" అను కమిటీలను యేర్పరచవలెనని యాసభవారు, బ్రాహ్మణులందరిని యాహ్వానించుచున్నారు.

5. మైన ఉదహరించబడిన "ధర్మజ్ఞానసభలు" పరీక్షలు చేసి, యోగ్యతాశ్రమల నిచ్చినవారి నే గ్రామపుగోహితులుగ నేర్పరచుకొన వలసినదని యాసభవారు, హిందువులలోని యన్ని వర్ణముల వారిని హెచ్చరింతు చున్నారు.

6. తేవాదాయ ధర్మాదాయముల సంరక్షణ నిమిత్తము, మనకాసనసభలో నిప్పుడు ప్రవేశ పెట్టబోవు బిల్లును చర్చించి, మన యభిప్రాయములను తెలియపరచుటకు ప్రతిముఖ్యపట్టణములో ఒక ధర్మరక్షకసభను స్థాపించవలసినదని యాసభవారు ప్రజలను జూరుచున్నారు.

12-5-22 } వల్లూరి సూర్యనారాయణారావు బందరు

రాయల్ ఏర్ ఫోర్సునకు సంబంధించిన చరిత్ర వ్రాయుటకు ప్రభుత్వమువాత సర్ వాలరు రారేగాని నియమించిరిని డెయిలీ గజెటు ప్రతీక వ్రాయుచున్నది.

కంకటపాలెం, అస్పిసెంటు కరణంగారు అయిన మహారాజ్రి అంతుకూరి పున్నయ్యగారు నిరంకుశ వర్గ దాస్య విముక్తికై తమపదవికి రాజీనామా యిచ్చినారని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

జపాను-ఇండియా

జపానునందు జరుగుచున్న రాజకీయ, ఆర్థిక, నైతిక, మతవిషయక క్రమపరిణామములను భారతీయులకు తెలియజేయుటకు గమనించుచుండకపోవుట విచారదాయకము. ఎవరో కొంత సంఖ్యాబలముగల జపానుకు చెందిన మనదేశమువారికి విశేషము తెలియదు. ఆకెటికెస్ స్వల్పముగాదా, ఏవో నాలుగు వారముల జపానునందు పర్యటించుచున్న అంతలోనే గ్రహించిన నైతిక విషయములను మాత్రము గ్రంథరూపముగా ప్రకటించిన యూరపియను అమెరికను గ్రంథకర్తల పుస్తకములనుండియు వారు సంపాదించిరి. వీరు కొన్ని కారణాంశములచే జపానునుగురించి నిష్పక్షపాతిత్వముతో నుండజాలరు. మనవిషయము మనజన్మభూమిగౌరవు లోరాకుండు చావుబ్రతుకులనున్ననుండియు, అందుచే గత కొన్నిశతాబ్దములయందు జపానునందు జరిగిన ఆభివృద్ధియు ప్రస్తుతము జరుగుచున్న జూజువులను పరిశీలించుట చాల అవశ్యము.

జపానునకు గల అస్పష్టమగు అనుభవజీవితచక్రనే జపానువా డ్రిటి యాధికృత నందగలిగినది సామాన్యమృత మై జోయినా, ఇంతకుపైను పోయెట్లు జడయొకటి యుండజోదు జపాను చాల విషయములలో వర్చినుజేతముల ననుసరించిన విషయము సర్వసే. కాని వారు తమ ప్రాచీనాగరికతా సాంప్రదాయములను కాపాడుకొనుటకుం జేస్తున్న ప్రయత్నము యుండలేదు. వర్చినుమును పర్వత ఆయభములలోడనే ఓడించు సరంభములందు జపాను ఎప్పుడును తనవ్యాపకమును వరచిపోలేదు. వారు జాని కాలానుగుణము గ సాధనముగ గ్రహించితేగాని దానినే సంపూర్ణముగ న తలంబించలేదు. ప్రాచీనకాలమున వాద్యములను మొదలుకొని ఆధునికకాలమువరకు ఏవిషయముననూ తమదేశమునకు గొనిపోయినను వారు జాని జపానుజన్మభూమిగా నున్నందున, జపాను భూసాంప్రదాయములు ఆచారములు దిలిపిపోకుండ నైవైవిషయములను మాత్రమే గమనించినవారు సమాఖ్యుగ దీనిని గ్రహింపజాలక జపానునకు అనుకూలములయందు అవ్యక్త పొందిత్యము గల దను సామాన్య జాతీయాలు అభిప్రాయమున బడుదురు. జపానీయుల ప్రతినిధిజీవితము వారి ఆచారములను సాంప్రదాయములనుగాంచి వారి నాసాంతము గ్రహింప గల వారుమాత్రమే ఇతరజాతులవారి కెంతస్వయంవిర్యాశక్తిగలదో జపానువారికి గూడ నంతతేజ్విగలదు. ఏమయినను గ్రహింపజాలుదురు.

రాజకీయ పరిణామము

విరోధానుసంగ్రామమును! జానితరువారి ఫలితములును, ప్రపంచమునందే అసాధారణములగు మార్పులకు కారణములయెను. వీని తాకుడు జపానునకుగూడ తగిలెను. అన్ని ప్రవృత్తులయందును సంపూర్ణముగ మార్పులుగలిగెను. ఇంతకుమును ప్రభుత్వమున కివరకు ప్రశంసనీయముగ నేవనొనర్చిన యొక్కొద్దింది చేతులతోనో రాజకీయాధికార మంతయు నుండెడిది. జపానును ఆధునికీకరించి దెచ్చినవారు, వీరే. కాని సంగ్రామ సమయమున ప్రపంచమందంతటను ప్రభావతలవనానేకరంగము ఒక్కమారు వెల్లడిపిసి పాలెను. ఆసమయమున జపానునందలి రాజకీయాధికారమున్నూ భూస్వాములు ఈ సామ్రాజ్యము ఆర్జము చేసికొని అమెరికను దామే అనుభవజీవితమును త్యజించి ప్రజలవశము చేసిరి. దీని ఫలితము గా ప్రస్తుతము జపానునందు పాక్షికప్రభుత్వ మేర్పడెను. జపాను అంధకారమునండి వెలువడి ప్రపంచరాష్ట్రములలో సమానస్థానమును పొందిన తరువాత డ్రిటి ప్రభుత్వమున కిదియే ప్రథమము. ఈ ప్రభుత్వమునకు కై సారాగాను పాయకులు. ఈయన గొప్పరాజకీయజేత. ఈయన సామాన్యయోగ్యుగమునండి ఇట్టియున్నత పదవికి వచ్చెను. వీరి రాజకీయవిధానముచే నసంతృప్తిచైన యొక జపాను యువకునితో వీరు కొన్ని మాసములకు పూర్వము హత్యకావించుపడిరి. సారాగాని ప్రభుత్వమునం దాధికమంత్రిగ నున్న వైకొను తనపాపి కారణము వాగ్దాగారి యయోగ్యమునకుండెరి.

మార్పులు

పాక్షికప్రభుత్వము అధికారమునకు వచ్చిన తోడనే ఎన్నికనిబంధనలయందు మార్పులు గానించుచు నొక చట్టము గావించబడినది. ఈ చట్టముననుసరించి 31 ఎన్నికల పన్నులు చెల్లించు ప్రతివారిని ఎన్నికలహక్కియనుడెను. ఇదివరకు 10 ఎన్నికల పన్ను నిర్దుష్టమైనాత్రమే ఈ హక్కుగలదు. (ఎన్నికల అనగా యాసామున్నరలో సమానము) కాని జపా

నీయు లింతటితో సంకృప్తులు గారెను. ప్రతివ్యక్తికిని ఎన్నికల హక్కుండనలెనని గొప్పయోచనోకన మరుగుగా సాగుచుండెను. ఇట్టిచట్టము కొలదివర్జ్యములలోనే గానింపబడవచ్చును. ఇంత వరకును స్త్రీలు రాజకీయసభలందు పాల్గొనరాదని పోలీసునిబంధనలందు గలదు. కాని ఈనిబంధన గతవత్సరము తొలగింపబడినది. 2 సం॥లకు పూర్వము వారైషత్రికలంగు గాని మాసపత్రికలందుగాని సోషలిజమును గురించిగాని ప్రభుత్వమునుగురించిగాని మరి యేంజుట్టివిషయమును గురించిగాని చెప్పించుదల నాపత్రికలభగ్ను మైపోయెడివి. కాని ఇప్పుడో యేపత్రికయైనను ఈవిషయములపై వ్యాసములు ప్రకటించకపోయినయెడల నొకేంత కాలమైనను జీవించియుండ నేరదు.

భౌతికవిజయము

అభివృద్ధి క్రమములగు ప్రజాభివృద్ధియులతో బాటు కొన్ని అరాచకపు జోన్లందు అభిప్రాయములుగూడ ప్రజల యెదురు వ్యాపింపదొంగెను. ఈ విషయము అధికారుల నాంతోషక పడుపజొచ్చెను. అందులో గవర్నరును జపానునకును మధ్య చిన్న సముద్రపు చీలికమాత్రమే అడ్డము. ఇందుకలన తీరి భయము మరింత యధికమాయెను. ఈ సమస్యలను తీర్చివేయుటకు గాను "వాసు వివిధోపాయములను వెతకుచుండిరి. ఆయాకారాభిప్రాయముల నణచుట కొక చట్టమును ప్రవేశపెట్టుట ముద్రణా కార్యమునకు సవరణ గావించుటయు నీ యుపాయములలో లెండు. ఈ చట్టములపై గర్వజరుగుచున్నప్పుడు మీ విలేఖనకు ప్రేమితల గ్యాలరీలో కూర్చొనియుండెను. ఒక గౌరవనీయ సభ్యుడు- మీ విలేఖనని స్వీకరించు చట్టము నిర్బంధకముగనున్నదని యొడుచ్చు భారతదేశమును నిర్వహణముగ జూపెను. పత్రికాత్రయరణములను తొంగితియుటకు దేవేరంబుజిన ఇట్టిప్రతినిబంధనలూ భారతదేశమునకు పుష్కల గరికత గల యేదేశమునకును లేవనియు భారతదేశప్రజలకు సామాన్య పత్రికా స్వాతంత్ర్యముగూడ నీవబడ లేదనియు నాయన నడిచెను. నేటికి కాయాశక్తికి ఈవిల్లపై నిండు నర్చ జరుగుచున్న యుండెను. ఈ చట్టముయొక్క స్థితి యంతయు ప్రభుల సభజాతీర్యాకమైన వాధారపడియున్నది. ప్రజల సభయందు ప్రభుత్వపక్షము బలవంతుగ నుండుటచే ఈ సభయందిది ఆమోదించబడవచ్చును.

జపాను-ఇండియా

జపానునం దిప్పుడు "ఆసియా ఆసియాఖండ వాసులకు" అనుపక్షము దినవికము బలవంతమగుచున్నది. మీ విలేఖనకు కొన్ని వత్సరములకు పూర్వముచట్టవత్తవత్తము, భారతదేశము, ఇండియా, మొకలగు దక్షిణ ఆసియారాష్ట్రములను గురించి జపాను ప్రజల కింతుకంటయైన దెలియకుండుటజూచి చాల శాశ్వతము నందెను. కాని ప్రస్తుతకాలములో ఆసియా దేశములందరి రాజకీయ పరిణామముల నుత్సాహముతో పరిశీలింపనివారు జపానునందు విద్యాధికులలో చుండకైన గానింపరు. మీ విలేఖనకు ప్రభుత్వములతోడను, రాజకీయ జేతలతోడను, పార్లమెంటుసభ్యులతోడను, నైనికాధికారులతోడను పత్రికాధిపతులతోడను, విద్యార్థులతోడను కలసివిరుగుచుండును. బ్రాముబుడ్డయందెను, లైల్ యందును బొడ్డమీదను తాలమంది మీ విలేఖనని నిలపి భారతదేశ పరిస్థితుల నయ్యుచుండురు. భారతదేశమునుగురించెయ్య మహత్మునిగురించెయ్య గొప్పగొప్ప జపానుపత్రికలు మరుగుగా వ్యాసములప్రకటించుచుండును. గుహత్మునిగురించెయ్య భారతదేశమందలి అసహయోద్యమము గురించెయ్య దాక్షిణ కానోజాజగజు జపాను భావయం దోగ్రంథమును రచించుచుండిరి. దాక్షిణగారు టోకయో ఇంపీరియలి యూనివర్సిటీయందు ప్రొఫెసరుగ పని చేయుచుండెను. గతదినమున (21 మార్చి 1923) ప్రభుల సభాసభ్యుడగు గౌ. సోహోటోకుటమిగారి యుభవ్యాసమునకు వివాదితము జావ్యంపబడినది. టోకుటమిగారు "కొకుమిన్ కించన్" అను శుభ్రనిర్ణయభాషాపత్రికకు సంపాదకుడు. "కకు శ్చిట్టు ద మా" యొక్క యావశ్యకతను గురించి చాల తరతుతనన్యసిం చిన తరువాత వీరు మహత్మునిగూర్చి చాల ప్రశంసించిరి. మహత్ముడు ఆసియాకు మోక్షము నిర్మించుటకు విభాతచే నియమించబడినవయ్య అందరను వారిననుసరింపవలెనయ్య నీయన పాచ్చరించెను. "కకు జుట్టు ద మా" అనగా ప్రపంచమున శ్వేతజాతుల ప్రాబల్యమునకు నకింపజేయుట యని అర్థము. గాంధీ మహాత్ముని నిష్ఠాభక్తును గురించి ఆయన మీవిలేఖననిలో నిట్లు నుడిచెను. "గాంధీ మహాత్ముని జెలులునం దుంచవచ్చును. కాని ఆయన ఆత్మను జెలులునందొంచ నీలులేదు. పనిజేయునది గాంధీగారి ఆత్మగాని గాంధీగారు కాదు. ఆయనను నిర్బంధించినను ఆయన ఆత్మపని జేయుచునే యుండును."

వైనా-జపాను

ఆసియాఖండమునకు స్వాతంత్ర్యము రానిది, శ్వేతజాతుల అవనతతరగతి, రాజకీయ, సాంఘిక యొత్తిడిలకు జపానుజీవి తమే సంతోషితితోనీ వచ్చునని జపానీయులలో విశిష్టసంఖ్యాకులు నమ్ముచున్నారు. ఆసియాఖండము బానిసత్వమున నుండి నంతకాలము పాను నగము బానిసత్వము ననుభవించుచునే యుండవలెననియు శ్వేతజాతుల రాజ్యకృష్ణకు జయప్రదముగ నాటంకములు గల్గించుటకు విజయతన వారు గ్రహించిరి. శ్వేత జాతులతోడి యనుభవము ను జాదికతకే తనసంతక సంపాదించిరి. అందుచే వారి ఇతరకారణములచే కాకపోయినను ఆత్మరక్షణకారకమైన జపానీయులు తాము స్వాతంత్ర్యము కొరకు పోరాడుచున్న ఆసియాదేశములలో కలియవలెనని వారు నడచుచున్నార. ఈవిధానమును గమనించెడి జపానువారు తమ బొటనువారుల వైనావారి యెడల దామితనమును అతలంబించుచున్న విధానమును మాత్రమే ఇప్పుడు వైనావారిస్నేహము సంపాదించ తీరముగ నెల్లించుచున్నారు. ఈయెదు బొటనుబాణికిని చాలకాలమునుండి విరోధకారణముగ నున్న సాంబంధ్యముగ నున్న పరిస్థితిగూడ పరిష్కరింతుడెను. వాసింగుటకు సమాజే సందిగ్ధమున జపాను ప్రతినిధు లతలంబించిన కార్యము ప్రశంసనీయము. సాంబంధ్య ద్వీపకల్పమును తిరిగి వైనావారి కిచ్చుటకుగూర్చి వెకింగు ప్రభుత్వమువారిలో రాయబారములు ప్రారంభింపవలెనని జపాను ప్రభుత్వమువారు వెకింగులోని తమ ప్రతినిధికి చెలిపిరి. మే 4 వ తేదీకి జపాను వారచ్చుటనుండి తమ నైస్యములను తొలగించెదరని జపాను విశేషాంగకాభివాద ప్రకటించిరి. కొరియాసమస్యగూడ ప్రబాధ్యుని చాలవర కాకర్షించుచుండెను. కొరియా ప్రజలకు సమృద్ధుడు రీతి నీసుసన్మకు పశ్చిమీకుటకు మార్గముల సరయుటకు వివిధసంభము తేర్పాటు చేయుటెను. ఈ సభములలో చాలవరకు కొరియాకు స్వపరిపాలనము నొనగజేయదొడె టువుచున్నది. నైజేరియా సమస్య మకవలెదను నైజేరియానుండి జపానువారి నైస్యములను తొలగింపవలెనని చాలకాలమునుండి ప్రజలలో దృఢాభిప్రాయము వ్యాపించెను. చివకు ఈయభిప్రాయముయొక్క యోగ్యతను గ్రహించి ప్రభుత్వమువారు చీటాప్రభుత్వమువారితో నీ విషయమున రాయబారముల సాగించిరి. (చీటా నైజేరియాప్రజాస్వామ్యమునకు రాజధాని) ఈ కాయబారములు సంప్రేమికముగ ముగియగ నే జపాను ప్రభుత్వమువారు రచ్చుటనుండి తమ నైస్యములకు తొలగించురు. ఈవిధముగా జపాను తన వెనుకటి యనుభవములవల గుణపాతముల గ్రహించి ఆసియా స్వాతంత్ర్యమునకు ఆ ను కూల మ గు నూతనవిధానమున వలంబించుచున్నది.

ఆంగ్లేయుల ప్రయత్నములు

నేను బాబును ముగించక పూర్వ మింకొక విషయమును చెబువుట ముఖ్యము. ఈదేశమున భారతీయులకు వ్యతిరేకముగ ఆంగ్లవాదాపత్రికలు చాలతీవ్రముగ పనిచేయుచున్నవి. ఇచ్చట నాలుగొక్కయొకపత్రికలు గలవు. అంజు మూడుపత్రికలు ఆంగ్లేయుల సంపాదకత్వమున నున్నవి. ఒకపత్రికకు అమెరికాదేశమును సంపాదకుడుగ నుండెను. ఈపత్రికలన్నియు భారతీయజాతీయములను తీవ్రముగ నెదుర్చుచుండును. ఆసియా రివ్యూ మొదలగు జపానీయు వారైషత్రికల ద్వారా వ్యాసములను ప్రకటించు వారి ప్రచారమునకు త్యక్తి లేకుగ నేను కొంతవరకు పనిచేయుచుంటిని. కాని ఇప్పటివారి ప్రయత్నములను జయప్రథముగ నెదిరింపవలె నన్న ఇచ్చట దేశీయభావయందు భారతీయ కారాపత్రిక నొకదానిని ప్రకటించు టవలసరము. అఖిల భారత కారానా సంఘమువారి విషయమున కొంతగ్రద్ధ పుచ్చుకొనవలసి యున్నది.

(ప్రాండర్లు బేరరు)

చిత్తూరుజిల్లా ఖద్దరుప్రచారము.

చిత్తూరుజిల్లా నగరయలూకా నవరంబాక గ్రామమందు సుమారు 100 చాట్టుములును 20 మగ్గుములును పనిచేయుగల ఫ్యాక్టరీని నిర్మించుటకొకై మ.రా.రా.శ్రీ. మానేసి యను స్వామిసాయనింపారు ఒక గొప్పకట్టమును కట్టించుచున్నారు. ఇక మాసములొప్పుగ కట్టడమపని పూర్తియగును. ఈ ఖద్దరు ఫ్యాక్టరీని యిట్ల పోషింపవలె పెట్టుట నిన్ను బాతుద్దరకమే వారి ముఖ్యోద్దేశము. కాన తేవుడు యెక్కార్యముపట్టి వారికి ప్రోత్సహములకు తగు ఆసక్తియు జడమును సమకూర్చుగాలి చవరంబాకను } ప. శంకరమూర్తి }
16-5-22 } కారాగెనుకార్యదర్శి }

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞంభణము

మౌలానా మోహదు యాసెనుగారికి ఒక సం॥ము క తినశిక్ష

బాబు బహదూరు గారికి సంవత్సరము విడిబైదు
అలహాబాదు వాలంటీరులు ఆరెస్టుగట
జ్యోతి పత్రికా సంపాదకులు వదలివేయబడుట
శ్రీయుత దేవదాసు గాంధీ వాఙ్మూలము
ఇండిపెండెంటు పత్రిక పునఃప్రారంభ సూచనము

శ్రీయుత దేవదాసుగాంధీ వాఙ్మూలము

“జెయిలుకు బోవ సిద్ధముగనున్నవాడే నిజమైన కాంగ్రెసుసభ్యుడు.”

ప్ర:- మొన్నటిరోజున సోరాసులో నేసభకైన పెల్లి యేమైన ఉపన్యసింపిరి?

ఉ:- అవును.

ప్ర:- మీరు చదివి వినిపించినదేనా మీయంజన్యము?

ఉ:- అక్కడక్కడ కొన్ని వదలినను, దానికేమి అని సరిగా నాతేయంజన్యము.

ప్ర:- ఇంక వాలంటీరులుగ జేరుడని కోరియుంటిరా?

ఉ:- నేను ప్రజల నందఱి నడుగజేయదు. మీరంటి జ్ఞాన వంతులను మాత్రము ముందుకు వచ్చి వాలంటీరులుగ జేరుమని కోరితిని.

ప్ర:- ఎందరు సభకు వచ్చిరిని మీరూహించెదరు?

ఉ:- ఘోషాదు 600 మంది.

ప్ర:- మీరు యేమైన ప్రతివాదము జేసి సమర్థించు కొనెదవా?

ఉ:- లేదు.

విచారణ సభయందున శ్రీయుత దేవదాసు గాంధీ యిటుల వాఙ్మూలము నిచ్చెను:-

మీరు నాయుపన్యాసమును చదువుటకు అవకాశ మిచ్చి నందులకు నాకు చాల సంతోషముగ నున్నది. నేను యిప్పుడు మార్కెసివ చేయుచున్నందులకును, శ్రేయస్కర పంపజే నున్నందులకును తీర్తిముగ కాలము సమకూడినది. క్రమశుద్ధి బ్రటిషుప్రభుత్వముక్రింద మనయాదర్శమును బొందుటకు మనము భారతీయులము శ్రేయస్కర జైత్రవలయును. క్రిమియులా సభరణ చట్టముతో పోరాడుచున్నామని నాకు తెలియును. మహావిభుత నాయకులగు నారంధ్రీ గాంధీ మహాత్ముడును, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, పి. ఆర్. దాసు, మహాత్ము కాశీ మోకతా లీ గార లును ఆంధ్రము నేను జేసినపనిజేసినందులకే కొలదికాలమో తీర్పు కాలమో నిర్బంధించబడితి. యువకుడు స్వాతంత్ర్యసంపాదనమునకయి ఖయిదుకడ పెల్లి సహాయము జేయుటలేకనే నేనువచ్చుచున్నాను. శ్రేయస్కర జైత్రముగనున్నవాడే నిజమైన కాంగ్రెసు సభ్యుడని నేను నమ్ముచున్నాను. ఎంతమంది ఈ స్వరాజ్యాభ్యుదయకు పాలుబడి శ్రేయస్కరమైన, అంతఃసలభముగ మనకాయకులు విముక్తులగుదుకు, మనముక్రిమియులా సభరణచట్టముతో పోరాడవలయును. ఇందులో భారతదేశము విజయ మందినటుల ఎందులోను ఇది వర్గలో విజయమందలేదు. క్రిమియులా సభరణ చట్టముక్రింద నన్ను చాల ఆలస్యముగ నిర్బంధించిరి. ఇది చచ్చిన పామును కొట్టుట వలె నున్నది. నేను యిక నేమియును చెప్పనక్కరలేదు. నేను జేసిన పనిని నావాక్యత గుర్తిరిగి జేసితిని. నేను జ్ఞానవంతులగు ప్రజలను వాలంటీరులుగ జేసమని కోరితిని. అదినిజము. ఇప్పుడు న్యాయము ప్రకారము యెట్టికత్తువైన నొసంగవచ్చును.”

అంతట ఇడ్జిటీషన్సు నాసి అంతయును చిరువక యిట్లు మాత్రము చెప్పెను:- “ ఎ! మీరు 18 మాసముల విడిబైదు విధించి.”

అందులకు దేవదాసుగారిట్లు ప్రభుత్వైర మిచ్చిరి:- నకుశ్చూరము. “ అది విడిబైదైవండుకు యెంతయు చింతగ నున్నది.”

మొట్టికల్లు దేవదాసుగారిని మొదటిరకపు దుర్గముల క్రింద జేర్చెను. (సర్వములు పత్రికనుండి.)

మౌలానా మోహదు యాసెను

ఒక సంవత్సరము క తినశిక్ష

ధార్యరజల్లాలో రాజకీయోపన్యాసముల గావించి నందులకు కాన్పురువాను లగు మౌలానా మోహదు యాసెను గారిపై 108 యండియనుపీఠముకోర్టు పెక్ష నుక్రింద విచారణ ముగిసెను. నిందితుడు, పోలీసు సబ్ యిన్స్పెక్టరు సాక్ష్యములతో జరిగిన యంజన్యము తనదిగానే గాదని వక్కాని. నల్లకు సాక్షులలో యిద్దరు సభకే రారేదు. వచ్చిన యిద్దరికిని ఉరుదు భాష తెలియదు. వేంకటాచార్యులు ధరావతు కట్టినవో వదలివేసెదనని మేజిస్ట్రేట్టుగాక చెప్పిరి. ధరావతు కట్టుటలేద నగా, నిందితునకు ఒక సంవత్సరము క తినశిక్ష విధింపబడెను.

‘జ్యోతి’ పత్రికా సంపాదకులు వదలివేయబడుట చిటగాంధీగారిని ‘జ్యోతి’ పత్రికా సంపాదకులగు బాబు కాశీ కంఠర చక్రవర్తిగారును, మహాత్ముడియ మరబోధకుడును కిలాఫతు సంఘసభ్యుడుగు నెరబోవోచో గారును చిటగాంధీ నెమన్ను ఇడ్జిటీషన్ అప్పీలుజేసికొనగా బాన్సుకుగారు, ఇడ్జి టీడ్సు జెప్పిరి. వారు న్యాయవిరుద్ధ సంఘములో నమ్మలనియు, ఉరే గింపును జరుపుటచే తప్పుజేసిరియు మేజిస్ట్రేట్టు వారిపై నింద మోపెను. ఇడ్జి కాశీకంఠరగారిని వదలివేసిరి. రెండవవాణ్ విష యములో మేజిస్ట్రేట్టును యింకను కొంత సాక్ష్యముదీసికొన వలసినదిగ నుత్తరువుజేసిరి. పిదప మరల అప్పీలు విచారణజేయ బడును.

“ఇండిపెండెంటు” పత్రిక పునఃప్రారంభ సూచన

కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారు జాతీయపత్రికలకు 25వల రూపాయ లిచ్చుటచే ‘యండిపెండెంటు’ పత్రికను మరల ప్రారంభింతుటకు వీలుగనుండును.

వాలంటీరుల నిర్బంధములు.

అలహాబాదులోని ఆమ్రోహా, వాలంటీరుసంఘ కార్య దర్శి యగు జాతీయపామ్మరుజేతున్న 5 గురు వాలంటీరులును ఆరెస్టు చేయబడిరి.

ఆంధ్రములో కాంగ్రెసు ప్రచారకుడుగు బాబు బహదూరుగారి ఒక సంవత్సరము విడిబైదు విధింపబడెను.

రాజమండ్రి జాతీయపాత కాల

రాజమండ్రి విలేజుకు లొకటిల్లా తంతివార్త నిచ్చు చున్నాడు:- లోయరు నెక్రెండో ఉన్నత తరగతులు స్థాపించుటకును, పాతకాల నిపుటి భవనము నుండి, స్కూలు గాలె న్నుక మార్పుటకును, ఆటోటను జనవరికకును కవులుకు పుచ్చు కొని యుండుటచే గూడూ రాజమండ్రిరావు గారికి 500 రూపాయలు కంపెనీనెమను నిచ్చుటకును జాతీయ పాతకాల కమిటీవారు తీర్మానించిరి. ఇటుల జేయుట పాతకాలాభివృద్ధికి సహాయకారిగ నుండును. కమిటీవాకి పురవాసు లెంతయు కృతజ్ఞులు.

మలబారు పునర్నిర్మాణము.

మలబారులో కరవులేదని ప్రభుత్వ పకటనమును మలబారు పునర్నిర్మాణవిచారణ సంఘకార్యదర్శి ఖండించుచు, తాను విచారణనిమిత్తమై ప్రయాణము చేయగా వందలకొలది కుటుంబములు అన్నములేక మారుచున్నట్లును యెక్కువనివారలలో పాయము లవసరమైనట్లును తెలిసెను. వెంటనే వారలకు నివారణ జేయబట్టుచో జనసంఖ్య కొంతనకంచునని ఆయన అభిప్రాయము. పునర్నిర్మాణ విచారణసంఘమువారు ప్రభుత్వపకటనమును విషయ నిర్ధారణజేసిఖండింప నిర్ణయగ నున్నారు. ముచికాలచే 14 వతేదీని మింగట, పల్లిపురంనాయకు ఒకడుపాత్యగావంపబడెననువార్త తెలియుచున్నది.

లిట్టను ప్రభువు

భారత ఆంతరిగిక కార్యదర్శి

బెంగాలు గవర్నరుగారు జాక్షరు యన్. కే. దత్తాగారిని ప్రైవేటు నెక్రెటరీగ నియమించుకొనిరిని బ్లావోదయ పత్రకముండి మాకు తెలియుచున్నది. లిట్టను ప్రభువుయొక్క భర్తబుద్ధి నిన్ని, నిర్ణయమునును మే వభినందించెదము. ఇంతకు కేగవర్నరును భారతీయుని ప్రైవేటు నెక్రెటరీగ నియమించుకొనలేదు. పిన్నా ప్రభువుగూడ భార్యకారమునుండి తొలగకుండ యింగ్లీషు ప్రైవేటు నెక్రెటరీ నే గర్హియుండెను. లిట్టను ప్రభువు యీ క్రొత్తదోవ త్రొక్కుట బాద, ఆ య నకు భారత సమస్య సుగ్రాహ్యమైనటుల గానించగలదు. దత్తాగారు జాతీయవాదిప్రముఖులు. ఇండియాలో పాలుగారితో యువజన క్రైస్తవసంఘమునకు ప్రాణముగను ఆత్మగను నుండిరి. దేశ భవ్తుడును, స్వాతంత్ర్యప్రియుడు, సర్వజ్ఞానియునగు దత్తావంటి భారతీయుడు కడిభుజముగ నుండుట బెంగాలు గవర్నరు కంఠ యేని అందగ నుండును. (సోమలు రిఫార్మరు)

కొచ్చివారలు

యన్. యక. డి. పి. యొగపు 19 వ వార్షికసభ కా ప్తమై యే. యక. యక. పరికర్మగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. మలబారునకుపెల్లి మాపి కొవిప్లవసమయమున మహా మృదీయులైన హిందువులను ఆర్యసమాజములో జేర్చుకొనుటకు పనిచేయువారితో జేరి పనిజేయుటకు ఇద్దరుతియ్యాలను నియమింతుటకును, కణ్ణగీత మానుటకును, జాత్యుక్త ప్రాతినిధ్య ముండవలెని ప్రభుత్వమువారిని కొట్టుటకును, సాంఘిక ఆటంకములు తొలగునటుల జేయుటకును తీర్మానములు గావించబడెను.

హిందూ మహాసభ 18 వ తేదీని మంజీ రామకృష్ణయ్య గారిచే ప్రారంభింపబడెను. డి. కే. వేలుపిళ్ళెగారు, తిలవ నంతపురం మోగోర్లు వకీలు, అధ్యక్షతవహించిరి. వారుహిందూ మత మంతయును ఉన్నతజాతులవారి స్వాతీయభావముచే నాశన మందుచున్నదని జెప్పిరి. దేవాలయములలోని కంధరు రావలెననియు, సాంఘికమతయసమాశ్రయము బుండగూడవని యు ఆయనచెప్పెను. పిదప ఆర్యసమాజకు లగు ఋషీరాంగారు సర్వప్రియత్వమును భార్యత్వము నుండవలెనని యుపన్యసించిరి. కిల్లికొట గవర్నరు మెంటు సోపు ఫ్యాక్టరీలోని పి. జి. రాముణిగారి యధ్యక్షతక్రింద వాణిజ్యసమావేశము ఆరంభమనే జరిగెను. ప్రభుత్వమువారు నూటికి 30 వంతున లాభాంధు రెవిన్యూనుండి వ్యవసాయదారులకు డబ్బు జెట్టుబడి పెట్టవలెననియు, అదెట్లును నూటికి 33 వాం లాభాంధు రెవిన్యూ వృద్ధి జేసి 50 సం॥ములలో రాబట్టుకొనవచ్చు ననియు, సహకార సంఘముల సాధారణరచుకొని పరిశ్రమ లభిస్తది జేయవలెనని యు, యిందస్త్రియులు బ్యాంకి స్థాపింపవలెననియు జెప్పిరి.

సంస్థానపు క్యాభలిక్ క్రెస్టియనులు కొచ్చిదివారగారగు రావుబహదూరు పి. నారాయణమోహనుగారికి, వారి సతీ మణికిని కాలేజిభవనములో విందోసంగిరి.

సరిహద్దు విచారణసంఘము

సరిహద్దురాష్ట్రపు బ్యాడిముల కమిషనరు కె. జి. జైవహగారు నిన్న ప్రాంతీయరు కమిటీ యెదుట సాక్ష్యమిచ్చుచు ఫిఫుకమిషనరుగర్ జాక మాఫీగారు తెల్పినఅభిప్రాయములనే చెల్పెను. సహద్దుప్రాంతముల నుండి 5 జిల్లాలను జేరు జేయుట నాశము కొరకే యని చెప్పి అందులకంగీకరింపలేదు. ప్రాంతీయకును ప్రభుత్వమువారి ప్రధాన దృష్టిక్రిందనుంచుకొ నుజేయుక్రమని ఆయన యభిప్రాయమును చెల్పెను. ముందు నియమించిడినప యెన్నికపదవని తెల్పినవో కాసనసభల కను కూలముగ వాయవ జెల్పెను. న్యాయస్థానమునకుకీళ్ళగోనుండి వరి యొక ఇడ్జిని నియమింపవలెనని తెల్పెను.

కలకత్తా జెయిలు మ్యూటిసి విచారణ

నిన్న విచారణలో సీనియరు అసిస్టెంటు జెయిలర్ యన్. మాఖర్జీ గారు, ప్రభుత్వపు టుత్తపుప్రకారము, కాంగ్రెసు కిలాఫతు కైడిలకు మంచి భోజనవసౌకర్యములు కొనబడుచున్నవని చెప్పెను.

జెయిలరు. పి. డి. రయానుగారు కుపాకుల గాట్టుట కక రుక్తతత్వజేసికొ తమకు తెలియదని చెప్పిరి. కూపంకేం డెంటుగారు వారు ఆల్లరి మానకున్నవో కుపాకులు శ్రేల్పు బహుని చెప్పెను. కొందఱు లైడిలు అల్లరిజేయుచుండిరి. కాని మిగిలినవారు కాంతముగ నుండిరి.

ప్రపంచ యాత్రికుడు

ఒక అమెరికాదేశస్థుని ప్రపంచవర్యటనము

వీర అనుభవములు

పాదరక్షలు లేక ప్రపంచమంతటను పర్యటన మొనర్చు తీర్మానించుకొనిన హెచ్. మార్టిన్లు అను నొక అమెరికాదేశ గుడు ఈ నెల 11 వ తేదీ బొంబాయి చేరి. ఇప్పటికి వారు 12000 మైళ్లు తిరిగి యున్నారు. వీరు ఇండియా యందు పర్యటన మొనర్చి కలకత్తా నుండి చెనైకు వెళ్లి జపానుమీదిగా అమెరికాకు వెళ్లవలయు నను ఉద్దేశముతో నున్నారు. అతని ప్యాసుపోర్టును చూచి అతడు అమెరికా దేశమునందలి నిర్ణయించుకొన్న యాకాలు నడకచే గుర్తించుటకు వీలులేనివిధమున అతని ఆకారము మానినది. బోపికి బతుకుగ తలసిందుగ వెనుకకు వెలిగియున్నది. మంగల కత్తి ఎట్లుండునో అర్థమైదు. నైకులు ధరించునట్టి జాబ్బా ఒకనల్ల లాగుతో వారు ప్రయాణముచేయుచున్నారు. ఇట్టి ఆకారముతో, చేతిలో 20 పానులు బరువుగల నొక గుండు ప్రేలాడుచుండ, 'ప్రపంచయాత్రికుడు' అని అచ్చుత్రింపజేసిన ఒక అట్టను మెడలో కట్టుకొని, తనకుక్క వెంటరాగా, పాదరక్షలు కూడ లేని యీవిధపు యువకుడు కడచిన కుక్రవారము మధ్యాహ్నము బొంబాయియందలి ప్రెమ్నా ఆఫ్ ఇండియా పత్రికా కార్యాలయము ప్రవేశించిరి.

స్వవిషయమును గురించి ప్రశంసించుకొనుటకు వీరి కార్యాలయమునకు వెళ్లేదుగాని తమ భూప్రదక్షిణమునకు సంబంధించిన వివరముల కొన్నిటిని పత్రికాప్రతినిధికి తెలిపిరి. మార్టిన్లుగారు అమెరికా యందు వాషింగ్టను రాష్ట్రమునకు చేరిన కొటిలు నగర వాస్తవ్యులు. వీరు కొయ్యపనులు చేయుచుండెడివారు. తనవృత్తిపై వినుకుచెంది, చరిత్రాత్మకమగు కార్య మొనర్చవలయునని ఉత్సాహము గల వాడై భూప్రదక్షిణమునకు తేనామునకు చక్కని ఆకృత్యము కలుగుననితలచి 1920 సంవత్సరము ఏప్రిల్ 19 వ తేదీన తన ప్రపంచయాత్ర ప్రారంభించెను. తేలికా దమ్మిడిలేక పాదరక్షలనుగ దినమునకు 34 మైళ్లు నడచుచు అచ్చటచ్చట కొంత విశ్రాంతి త్రొచ్చుకొనుచు నాణ్యమనామములకు ఇతడు న్యాయార్థము నగరము చేక ను. రొక్క మేమియు లేదు కదా అవార మెట్లు నలపాదించుకొన గలిగిరిని ప్రశ్నింపగ తన ఛాయాపటముల విక్రయించుకొనుచు కాలము గడపిరిని అతడు ప్రత్యుత్తర మొసగెను. న్యాయార్థమునండి స్త్రీమరు నందు పయనమై అట్లాంటిక్ మహాసముద్రము దాటి సెప్టంబరు మాసారంభమున ఇంగ్లాండు నందలి సౌదాంట్జ్ నగరము చేరెను. ఇంగ్లాండు నందు నడచుట కొంత కష్టముగ నుండుటచే అట్టిబరు మాసవత్సమున లండను నుండి అంటర్పూనకు ప్రయాణ మైరి.

మార్టిన్లుగారు అంటర్పూనుండి ప్రాన్సునకు వెళ్ళిరి ఇచ్చట వీరికి కొంత ఇబ్బందికలిగెను. విరోధాచారమునందు ధ్వంసము చేయబడిన ప్రదేశములందున్న వారిపిమ్మి ప్రపంచయాత్రికునిపట్ల తగుసానుభూతి ప్రకటించలేదు. అతని ఛాయాపటములుకూడకొనలేదు. నిరుత్సాహము చెందక కాయకష్టము చేసికొంతవైకము సంపాదించుకొనుటకువీరు తీర్మానించిరి. నాలుగు మాసములు ఆరాసు ప్రదేశమునందు పనిచేసి కొంతసామ్యు చేర్చుకొని 1921 సంవత్సరము ఏప్రిల్ మాసమున పారిసునగరము చేరి. పారిసుపట్టణ ఎక్స్కాంజిజిడ్ల వీరు నిలిచి తన ఛాయాపటములను అమ్మకొనుచుండ, పోలీసువారితని వికృతాకారము చూచి భిక్షుకుడని భ్రమపడి నగరమునుండి తరిమివైచిరి. ప్రాన్సు నందుండుట యంతిరము కాదనితలచి వీరు మాఫరునగరమునకు వెళ్లి అచటనుండి నైకు నగరమునకు ప్రయాణమైరి. పోన్సు నందు పరిభ్రమించుచు ఆ తేకపుస్తాల్పై వీరికి కడుప్రీతి. మన స్థులెట్లున్నను రస్తాలు నడచుటకు చక్కగనున్నవి.

స్వీటుజరులాండు, ఇటలీయున్నగు ప్రదేశములందుపర్యటన మొనర్చి ఆత్మేని యా చేరిరి. ఈ రాష్ట్రము నందు వీరికి చక్కని స్వాగత మియ్యబడెను. ప్రభుత్వమువారి అతిథిగ వీరు సత్కరింపబడిరి. వీరు గ్రీసునకు వెళ్లిరిగాని వెంచివారికన్న గ్రీకులు వీరిని అతిథిముగ పరిగణించిరి. అందుచే తొందరగ గ్రీసునుండి తెదలిపోవుటకు వీరు తీర్మానించుకొనిరి. టర్కీ సరిహద్దులందు యుద్ధము జరుగుచుండుటచే వీరు ఈజిప్టుదేశమునకు ప్రయాణమై 1921 సంవత్సరము డిసెంబరునెల ప్రారంభమున కెంబోనగరము

లేవు, గాంధీ నిర్బంధ దినము

తెలకు స్వరాజ్యనిధికి దిన సంపాదన నిందు

ఖద్దరు వ్యాపనము జేయుదు

ఆత్మపరిశోధనము జేసికొనుదు

చేరిరి. ఈజిప్టునందు కొంతకాలము పర్యటన మొనర్చి పాలెస్టీనునకు వెళ్లిరి. పాలెస్టీను, సిరియా దేశములను మున్నగు ప్రదేశములందలి విచిత్రవిషయములను గమనించుచు వీరు కొంతకాలము గడపిరి. ఒకసందాయమునందు తొంగ తిరిగిని ఎజిరించి గాన్సి ధనమేమియు లేనందున ప్రాణముతో బ్రతికివచ్చెను. కొంతమంది స్పార్ధవములతో కలసి మారి నెటుగారు బాగాడునకు ప్రయాణమై 20 దినములు ఎడారియందు నడచిరి. ఎడారియందు ఒంటెలతో సమానముగ వీరు నడువగలిగిరి. బాగాడునందు ఎమర్షనులుగారు వీరికి కొంత వైకము బహుమానముగనిచ్చెను. కాని ఆమె త్రమునవీరు అమెరికా కాన్సులువారా అమెరికా యందు తన బంధువులకు తంపెను.

ఏప్రిల్ నెల 17 వ తేదీ బ్రాచేరి. అచటనున్న మహామృరాషేకుగారు మార్టిన్లుగారిని గౌరవించి ఒక కుక్కను బహుమానముగ నొసంగెను. బ్రాచాయందు స్త్రీమరు ఏప్రిల్ 11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము బొంబాయి చేరి. బొంబాయియందు స్వంతకాలము వీరు బొంబాయి జంఖానా మైదానమునందు ఆరు లైలుపరచి నిద్రించుటకు తీర్మానించుకొనిరి. పోలీసు వారు తమిషిచేయుదురని మాత్రము అతనికి కొంతభయము కలదు. ప్రెమ్నా ఆఫ్ ఇండియాపత్రికయందు వీరు ఇండియాదేశపు పతమునూచి ప్రభుత్వమున ఆగ్రాకు నడచి వెళ్లుటకు తీర్మానించుకొనిరి. వీరు 45 సంవత్సరముల వయసుగల వారు కఠిరఛాయయందు మార్పు కలిగినది అయినను యీప్రపంచ యాత్రలతన కెంతయో లాభముకలిగినదనివీరు చెప్పుచున్నారు.

అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ లెంటివార్త

మార్టిన్లుగారు ప్రభుత్వమున ఆగ్రాకు వెళ్లి అచటనుండి కలకత్తాకు వెళ్లెదరని తెలియుచున్నది. పాదరక్షలుతేకలకుటలోపితేక వరుప్రయాణము చేయుచున్నారు. జంఖానా మైదానమునకు వీరు నిద్రించుచున్నారు. వీరిని చూచుటకై అధికముగ జనులు గుంపు గూడుచున్నారు.

మద్రాసు గవర్నరు

మద్రాసు గవర్నరుగారు నిన్న ఉదయము సెక్రటేరియటులో అమెరికాన కాపిట్టు రెండు మిషను రాజువారమును సత్కరించిరి.

నిన్న ఉదయము గవర్నరుగారు మాజీసాహెబాగారి నిన్ని, భరతపూరు మహారాజు గారినిన్ని క్రభుత్వమందిరమున సత్కరించిరి.

గవర్నరుగారు జూన్ 3 వ తేదీ కనివారమునాడు సార్వభౌముని జన్మతీత మగుటచే ఉదకమండలం క్రభుత్వమందిరమున రాజవిందు గావించెదరు.

వెయ్యి రూపాయల దొంగతనము

యూరోపియను యింజను డ్రైవరు వై. యె. జోన్సు వెయ్యిరూపాయల కరెన్సీ నోటు దొంగిలించినట్లుల నెకెంద రాబాడు క్రభుత్వమువారు కేసుచేసిరి. రైల్వేల 1 కాను మేజిస్ట్రేట్లు విచారణ చేయుచున్నారు. ఈ నోటు మన్మడ్లో కట్టరు భార్యాకి. ఆమెకును జోన్సుకును స్నేహము. ఆమె జోన్సుతో రైలులో ప్రయాణము చేసెను. జోన్సునై. జాము రైలులో పనిచేయుచున్నాడు. స్నేహము ఒకడు సాక్షి మిచ్చుచు. నింకొకడు తనను, కట్టరు భార్య పెట్టెను తీసుక రమ్మ నెననియు నింకొకడు నుండి నోటుతీసి చూపెననియు సాక్ష్యమిచ్చెను. పోలీసు సాక్ష్యముబట్టిమాడ నరిచుగా బహులూ మార్చబడినట్లుల కలిగెను. కట్టరుభార్య జోన్సును 1200 రూపాయలకు ప్రానోటు వ్రాసియిచ్చెనని చెప్పి 200 రూపాయలు సెగరట్లు వ్రాసుకు భర్తకి చెప్పెను. అంతే! ఆమెకేసును యెత్తివేయారతేడు. ఆమె పోలీసువారలకు జోన్సు బాధించుచున్నట్లుల లేఖ వ్రాసిరిని ఒప్పుకొనినది. కేసు విచారణ జరుగుచున్నది.

మైసూరు ఆర్థికమహాసభ.

ఈ నెల 11 వ తేదీని మైసూరులో జరుగబోవు ఆర్థిక మహాసభకు జూన్ 6 వ తేదీని అచ్చటనే జరుగబోవు ప్రతి నిధిసభకును పత్రికాప్రతినిధుల క్రింది ఏర్పాటు చేయబడును.

పత్రికాప్రతినిధులకొరకు మాడరక హిందూమహాల్ లో రెండుగురులను దాని యావరణలో నొక గుడారమును ప్రత్యేకముగ నుంచబడును.

కాకతీకొరకు ఒక బంగ్లా ప్రత్యేకముగ నుంచబడును. ప్రత్యేకకోర్కొగి వీరినద్దనుండి తంత్రివార్ల లనుదినమునకు మూడు పర్యాయములు అనగా 12, 8, 7 గంటలకు పంపుచుండును. అదియునుగాక దినమును ముండుగా నియ్యదగిన అచ్చుప్రతులను ప్రతినిధుల కందించుచుండును. మైసూరు పబ్లిక్ ఆఫీసును భవంతులలో కొక ప్రెస్ కది యుంచబడును. అది ప్రతినిధులకు ఫలాహార గదిగా గూడ నుండును. వారికి, సభలు జరుగవుడు వాదోపవాదములను చక్కగా వ్రాసికొనుటకు వీలుగానుండు నట్లు దర్బారు మందిరములో కుర్చీలు అమర్చబడును. అచ్చట వంచిపెట్టబడు అచ్చుకాగితము లన్నియును పత్రికాప్రతినిధులకు కూడ నియ్యబడును. మిగిలినకొన్ని ప్రెస్ కదిలో నుంచబడును. ఈ ఏర్పాట్లన్నియు ముండుగా స్పెషల్ డ్యూటీ అఫీ సరుకు వ్రాసి నమృతిపొందిన పత్రికాప్రతినిధులకే యనువర్తించును.

సర్దార్ ఖాజుసంగు

పెన్ననువుచ్చుకొన్న యెత్తై అక్కిలెంటు కమిషనరు సర్దారు ఖాజుసంగువై ఆమ్మప్ప కేసు విచారణ జరుగుచుండెను. ప్రెససుగారు తప్పుసాక్షిమిచ్చినందులకై 193 యిండియను పీసజిడ్డుక్రింద కేసుచేయుటకు అనుజ్ఞ గావలయునని నిటీమేజిస్ట్రేటువద్ద ఆయన దరఖాస్తుచేసెను.

కలకత్తాన్యాయస్థాన వార్తలు

సెమింగుటను కాన్సుకంపెనీ మ్యానేజరు జే. యస్. హెగ్గర్ల కంపెనీవారిని 1954 మాసాయలు మోసపుచ్చుట కై రివ్వెన్యూ డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేట్లు కోర్టువారు ఆయనకు ఒక సభ త్వరము కలిగియు, 1000 రూపాయలు జరిమానాను, అది యాయనన్నచో మరి ఆరునెలలు శిక్షయు విధించిరి.

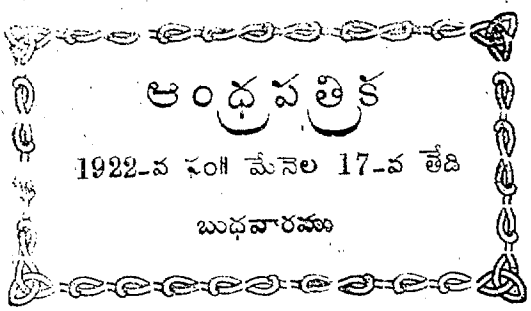
మిద్నపూరు పోలీసువారు మిద్నపూరుబాంకురాజల్ల లలో దోపిడులు చేయుబండిపోటు దొంగలగుంపులను బాదా దీసి 51 మంది అరెస్టుచేసిరి. అందు నాయకుడగు పేటపుత్తు గూడగలడు. నిందితులవిచారణ జరుగును.

రాజుప్రతినిధిగారును రిడింగు సరిమణియు సిహాజా భవనములో గొప్ప రాజవిందు గావించిరి. 8, 9 వ.దల మంది అతిథులు వచ్చిరి. పాటియాలా మహారాజులగారు వచ్చిరి. రైల్వేనెంటు గవర్నరుగారును కమాండరు యిన్ చీఫ్ గారును సిహాలోని ఉన్నతాధికారులును వచ్చిరి.

కాబూలు బాలికాపాఠశాల ప్రధమవార్షిక బహుమానోత్సవదినము, అమీరుగారి తల్లియగు ఉల్కా వాజుగారి అశ్వతేజ్ కింజ జరిగెను. విద్యార్థినులు అందులకై ప్రత్యేకింపబడినవారు కొర్రాను నుండి గీరముల వాడిరి. భూగోళము, తక్కులు, నూదికని మున్నగునవి ప్రదర్శించిరి. విద్యార్థులు మంత్రియే సంగత్సర పరీక్షనిచేడికమును జరిపెను. పరీక్షలు 10 రోజులు పుగ్గాజెనుకనండి జరిగెనట. పాఠశాల ప్రిన్సిపాలుకును, విశేషంగమంత్రి భార్యకును పరీక్షముల నిమిత్తుతో కార్యక్రమము ముగిసెను.

“వేశ్యాప్రబోధము” 13

నవలా నాటకముగాదు. వేశ్యాసంస్కార విషయమై మంచి బాకెనదైన భరతజ్ఞునిచే వ్రాయబడినది. ప్రతివారికేతను ఉండలేగినది. వివరములకు చోటుకాలదు. కార్డు వ్రాయండి. ఇక ఫస్ట్ మూవీ, కాకినాడ.

స్వరాజ్యము - ఖద్దరు

శ్రీ॥ యో యథా మాం ప్రపద్యంతే తాం సత్యైవ భజాన్యహం॥
మమ వత్సానకర్తంతే మమస్యాః పార్థ కర్వతే॥

భారతస్వరాజ్యమును స్వభావోద్ధరణమును స్వరాజ్యస్థితికి మూలచిహ్నములని అన్ని వక్షములవారును నమ్ముచున్నారు. స్వస్వరూప నిర్ణయమును స్వస్వభావనిర్ణయమును వ్యక్తులకు వలె జాతులకును స్వహస్తములందు గలదుగాని పరిహాసములందు లేదు. ఎవరి మోక్షమునకు వారే కర్తలు గాని పరులు కర్తలు గానారు. ఈపరమార్థమును గుర్తెరుగని పండితులు రాజనీతిజ్ఞులు దేశసేవకులు రాజసేవకులు కేవలము కుక్షింభరులుగాకను దేశహితజీవన పరాయణులైనను ఆత్మవంచకులై స్వధర్మనిర్వహణమును జేయజాలకుండురు. లోకమునందు గాజకీయగురుత్వమును వహించుట సుకరము. ప్రపంచమునందు రాజకీయోపదేశకుల కెపుడును కొడువయుండదు. ఉయరులు ఓడ్డయరులు దేశ హితపరాయణులుగ బరిగణింపబడునపుడు రాజకీయోపదేశకుల విషయమును వ్యాఖ్యానముచేయుటయే యవసరము. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు భారతీయాన్నత్యస్థితి కానందించుచు వలసరాజ్యములకు సహజ స్వత్వమును భిక్షాటనమును జేయ బోవుచున్నారు. ప్రజలకు ప్రభుత్వమునందు విశ్వాసము సంపూర్ణముగ బోయినదని యంగీకరించుచు ప్రజాదృష్టికిని ప్రభుత్వదృష్టికిని భేదము లేదని చెప్పుచున్నారు. కొల్లప్రజలస్థితిగతులకు బాధ్యత నధికార వర్గముమీదను నిలుపుచున్నారు. సర్వశంకరము నాయరుగారు రాజ్యాంగవిధానమునందలి లోపములను జూపుచు సాధనాంతరములను జూపజాలకున్నారు. నిస్సహాయస్థితి నంగీకరించుచు మోంటు ఫర్లు విధానమునె పూజించుచున్నారు. అధికార వర్గము ఉయరు ఓడ్డయరు నిర్బంధవిధానమును విశ్వసించుచు ప్రజాభిప్రాయములను సంపూర్ణముగ ప్రతిఘటించుచున్నది. అధికారవర్గ మవలంబించుచున్న నిర్బంధవిధానమే పరిపాలన జడస్వభావమును విశేషముచేయుచున్నది. గాంధీజీవిధానమును దండించుచును శాంతిసైనికులను శిక్షించియును ప్రజాహృదయములందు భయభాంతులను గలుగజేయుచు ప్రసిద్ధిని బడసిన వర్షనుగారు ప్రభుత్వప్రశంసలకు బాతులగుచున్నారు. విదేశ వస్త్రప్రహిష్కారబోధనము, శాంతిసైన్య ప్రచారము, ఉపసంఘసమావేశములు శాస్త్రవిరుద్ధములై డండార్హము లగుచున్నవి. పంజాబునందును సంయుక్తరాష్ట్రములందును నధికారులవలంబించుచున్న నిర్బంధవిధానము దుర్భరమగుచున్న విధమును ప్రచురింపబడుచున్న వార్తలు విస్పష్టము చేయుచున్నవి. దేశమునందు నిర్బంధవిధానము విచ్ఛలవిడిగ పాగుచున్నది. ఇరువదివేల దేశసేవకులు కారాగృహములందు నిర్బంధములకుబాటై కృశించుచుండగను శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమహిమను గొనియోసుచు వలసరాజ్య

ములందు స్వదేశమునందు తనకు లేని ప్రతిభ విదేశములందు గడింపగలుగుదుమని భ్రమపడుచున్నారు. ఇంటను గణువనివారు రచ్చను గెలువజాలరు. మితవాదు లధికారపదవుల కుప్పొంగుచు నిర్బంధవిధానమునకు దోష్పడుచు ప్రజాబలము నరికిట్టుచున్నారు. హిందూదేశమంతయును మంత్రీసభయును పరమోత్సాహముతో నిర్బంధవిధానమును బోషించుచున్న విధమును వారి ప్రసంగములు వ్యవహారములు విశేషముచేయుచున్నవి. ఈ విషమస్థితియందు ప్రజలు వాత నిస్సహాయస్థితిని గ్రహించి స్వధర్మనిర్వహణమునకు బూనుకొనుట ప్రజాజీవనమున కవసరమని విశేషమగుచున్నది.

ప్రజలకర్తవ్యము
గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యసంపాదనము ప్రజల హస్తమునందు గలదని యవసరతము బోధించెను. ఆ బోధ యధికారులకును ప్రజలకును హృద్గతమయినది. ప్రజాశక్తి అధికారులకుదెలిసినది. ప్రజలయందు విజృంభించుచున్న శక్తిని నిర్మూలము చేయుట కధికారవర్గ మవలంబించుచున్న నిర్బంధ విధానము వారిభయోత్పాతమునకు నిదర్శనముగ నున్నది. ఖద్దరు వస్త్రధారణము రాజద్రోహముగ నెంచబడుచున్నపు కధికారహృదయమునందు గలిగిన భయభాంతులకు వ్యాఖ్యాన మవసరమగుచున్నది. అధికారనిర్బంధములు తాత్కాలికముగ విషాదమును గలిగించుచున్న ప్రజాహృదయమున దాత్మవిశ్వాసమును గలుగజేయుచున్న విధమును దేశపరిస్థితులు తెలుపుచున్నవి. దుర్భరమైన యధికారభయము పోవుచున్నది. దుర్భరమైన కారాగృహవాసభయము పోయినది. భోగాభిలాష పోయినది. సేవాభిలాష గలిగినది. స్త్రీలు పురుషులు, యువకులు వృద్ధులు, పండితులు పామరులు, సంపన్నులు సామాన్యులు, మాతృదేశమున కాత్మసమర్పణమును జేయుచున్నారు. పరిశుద్ధమైన ఖద్దరువస్త్రధారణము స్వరాజ్యసేవకులకు చిహ్నముగ బరిణమించినది. ఖద్దరు వస్త్రధారణము స్వరాజ్యమును గాంధీనామమును సంస్మరింపజేయుచున్నది. ఏమారుమూలకు బోయినను ఖద్దరు వస్త్రధారులు రాజభటుల పరిశోధనలకును ప్రజల మన్ననలకును గాంధీజయ ఘోషములకును బాతులగుచున్నారు. ఇంత స్వల్పకాలమునందు గాంధీమహాత్ముడు ప్రజాహృదయమునం దాత్మవిశ్వాసమును గలుగజేసి వారి స్వరాజ్యార్హతను వ్యక్తము చేసెను. అధికారులు విచ్ఛలవిడిగ నిర్బంధవిధానము నవలంబించుచున్నను ప్రజలు నిగ్రహపరాయణులై మహాత్మునియాజ్ఞను పాలించుచున్నారు. మహాత్ముని యాజ్ఞాపాలనమునందే స్వరాజ్యప్రాప్తి గలదని స్వల్పకాలానుభవము విశేషముచేసినది. ఈ యనుభవమునె ప్రజలు నిత్యానుభవమునకు దెచ్చినపుడు స్వరాజ్యము సులభముగ బ్రత్యక్షముగాగలదు. బాణ్సోలివిధానమును మహాత్మునియంత్యసందేశమును అసహాయోద్యమ విధానమునందలి ఖద్దరు ప్రచారమునందు భారతీయుల దృష్టిని నిలుపుచున్నది. జనసామాన్యమునందు స్వరాజ్యానుభవమును గలుగజేయుటకు ఖద్దరువంటి సాధనము వేరొకటి లేదని గత సంవత్సరానుభవము విశేషము చేసినది. ఆయనుభవమును సర్వత్ర వ్యాపింప చేయుటయే స్వరాజ్యకాములకర్తవ్యము. బాంబయందు గతవారాంతమునందు గూడిన వర్కింగు కమిటీయును స్వరాజ్యనిర్మాణమునకు ఖద్దరు ప్రచారమును విరివిగ జేయుటకు నిర్ణయించినది. ఆనిర్ణయమే ప్రస్తుత పరిస్థితులం దాంధ్రుల కావరణయోగ్యముగ నున్నది.

ఆంధ్రదేశము-ఖద్దరు
శ్రీయుత ప్రకాశము పంతులుగారు ఖద్దరు వ్యాపకమునకై చేయుచున్న ప్రయత్నము లాంధ్రలోకమునకు దెలిసియున్నది. రాజమహేంద్రవరము ఏలూరు కర్నూలు పురములందు ఖద్దరు సంఘములను స్థాపించుట కేర్పాటును జేసియుండిరి. కాని ఈ సంఘములు కార్యరూపమును వహించుటకు గొంతకాలము పట్టును. ఆంధ్రదేశమునందు ముఖ్యముగ దత్తమండలములందు వేలకొలది చేతి మగ్గములు పనిజేయుచున్నవి. ఆమగ్గములు సామాన్యముగ మిల్లు నూలునె వాడుచున్నవి. కొన్ని స్థలములందు జపాను నూలు ప్రముఖముగ నున్నది. ఉరవకొండయందు 4000 మగ్గములు పనిజేయుచున్నను చేతినూలును నేయు మగ్గములు తక్కువ గ నున్నవి. గూడూరు ప్యాలకుర్తి కొడుమూరు గ్రామములందు 10,000 మగ్గములు పనిజేయుచున్నను 70 మగ్గములు మాత్రమే చేతినూలును వాడుచున్నవి. ఆప్రాంతములందు మంచిపనివాండ్లు గలరు. కూలి తక్కువగనున్నది. తగిన ఏర్పాటులు లేకను ఖద్దరు ప్రచారము మగ్గముల వ్యాపనము జరుగకున్నది. నాగలాపురమునందు జొన్నలగడ్డ పున్నయ్యగారి యాజమాన్యముక్రిందను జరుగుచున్న పనిసంతృప్తి కరముగ నున్నది. ఖద్దరునిర్మాణము విషయమై నాయకులు వారికిగల భావములను మార్చుకొనుట యవసరము. కర్నూలుజిల్లా నేతగానిని కృష్ణాజిల్లాకు గాని మద్రాసు నకు గాని పిలిపించి మగ్గములను పెట్టుట యార్థికముగ గాని నైతికముగగాని ప్రయోజనకరము గాదు. నేతగాండ్రిప్పటి కప్పుడు స్వస్థలమునకు వారి దృష్టిని బ్రసరింపజేయుచుండురు. పరదేశవాసమన రములకు గారణంబగుచుండును. ఏప్రాంతపు నేతగాని క్షాప్రాంతమునందే పనిని గల్పించుట ఖద్దరు నిర్మాణమునకు మూలసాధనము. ఈయేర్పాటు గృహపరిశ్రమగ బరిణమించుచు నేతగాండ్రి యార్థిక నైతికస్థితులను వృద్ధిజేయుచు వారల కాత్మవిశ్వాసము గలుగజేయును. పెద్దసంఘము లీపని నెంతవరకు జేయగలవో కాలము తెలుపగలదు. ఏలూరు రాజమహేంద్రవరములందు స్థాపితములైన సంఘము లేమిపనిని జేసినదియును దెలియకున్నది. ప్రజలయందీ ఖద్దరు యుద్యమ మైనను ప్రత్యక్షముగ లేనపుడు స్వరాజ్యస్వరూపమే ప్రత్యక్షముగాకను ప్రజలయందు సంశయభావము గలుగుచుండును. బాంబయందు గూడిన వర్కింగు కమిటీ 17 లక్షల రూప్యములను ఖద్దరు ప్రచారమునకు వినియోగించుటకు నిర్ణయించినది. ఈనిధినుండి ఆంధ్రదేశమున కేమిసహాయము గలుగనో తెలియకున్నది. విశాఖపట్టణమునందు 25 వ తేదిని గూడ నున్న కార్యనిర్వాహకసంఘమును ఖద్దరు ప్రచార విషయమును నిర్ణయింప నున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘము నియమించిన యుపసంఘము తన సూచనల నిదివరకే ప్రచురించినది. ప్రకాశము పంతులుగారు వారి సంచారానుభవమును కార్యనిర్వాహకసంఘసమక్షమునను విశేషముచేయ నున్నారు. ఖద్దరు నిర్మాణవిషయమై ఆంధ్రదేశమునందు భావములుగలవు. పరిస్థితు లనుకూలముగనున్నవి. కార్యశూరులు ధనము గావలయును. కార్యశూరులను ధన సాధనములను సమకూర్ప వలసిన భారము నాంధ్రరాష్ట్రీయసంఘము వహింప వలసియున్నది. దూదిధర మితి మీరి పెరిగినది. నూలును పడుకుటకు తరుణమువచ్చినది. నిరుపేదలు దూది లేకను రాటములను తిరిగి మూలపడవేయుట

మాకు మా సమూహకు తక్కువగా చందా వుచ్చుకోబడదు.
(ప్రచురణ సంఘము).

విదేశ వార్తలు

జెనోవా సమావేశము

మిత్రమండలి సూచనలు

రష్యనులు నిరాకరించుట

జెనోవా, మే 15:—రష్యన్ల సమావేశమున విచారించుట కేర్పరచబడిన సంఘమును గురించి మిత్రమండలివారు గావించిన సూచనలను రష్యను లంగీకరింపజాలరని రష్యన్ ప్రతినిధులు మంజూరగాకీ తెలియజేసిరిని తెలియుచున్నది. ఈ సమావేశము ప్రారంభమైన తర్వాత మొదటి సమావేశము మిత్రమండలివారి కంపిరి. రెండు ప్రత్యేక సంఘములను నియమించు సూచనలను రష్యను లంగీకరింపజాలరని అందు తెలియజేయుచున్నది. రష్యనులు మిత్రమండలి వారి సూచనలను సహజము జేసికొనిరినందు పరిస్థితులను వారికి విశదమొనర్చినందుల వారొప్పుకొనెదననియు బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు తెప్పిరి.

రెండు విచారణసంఘము లేర్పరుచుట

లండను, మే 15:— మిత్రమండలివారు రష్యన్లకు సవరించిన విధానమును నిర్ణయించుటగాను జెనోవా రాష్ట్రముల ప్రతినిధుల సంఘము హేగు పట్టణమున జూన్ 15 వ తేదీన సమావేశ మగుననియు ఈ సంఘమునందు రష్యనులకు ప్రాతినిధ్య ముండదనియు రాజకీయ సంఘము వారియెదుట మిత్రమండలివారు సూచించిరి. జూన్ 26 వ తేదీన హేగు పట్టణమున సమావేశమగు రెండవ సంఘమునందు పాల్గొనునది లేనిది ఆయా రాష్ట్రములు ప్రభుత్వ సమావేశమందు నిశ్చయించుకొనెదరు. ఈ రెండవ సంఘమునందు రష్యనులకు ప్రాతినిధ్యముండును. ఈ సూచనలను రాజకీయ సంఘమువారు విచారించుచున్నారు. జ్యూనీ తప్ప మిగిలిన జెనోవారాష్ట్రములన్నియు ప్రభుత్వ సంఘమునందు పాల్గొన సాహసించుటను.

అమెరికా వారాహస్యమును నిరాకరించుట

లండను, మే 16:— హేగునందు జరుగు సమావేశము అందు అమెరికావారు పాల్గొన నిరాకరించినది ప్రకటింపబడినది.

హేగు సభలు

లాయడు జాతి గారు

జెనోవా, మే 15:—లాయడు జాతి గారి నొక ప్రతినిధి ప్రతినిధి ద్వారాగా తాము హేగు సభకు హాజరు కాజాలనని యాయన తెలిపెను. హేగు సభ జెనోవా సమావేశమువలననే యుండుననియు అది మరియొక రూపము మాత్రమే జనియు వాదించుకొనిరి. కాని హేగునందు రష్యన్ల సమాధానము కుదుర్చుకొనుటకు మార్గములు మాత్రమే అన్వేషింపబడును. జూన్ 26 వ తేదీన జరుగు సమావేశ మునందు రష్యనుల సంపూర్ణ సరిసమావేశాతో ఇతర రాష్ట్రముల వారితో చర్చించుట. కాని రష్యను లందు పాల్గొననిరాకరించిన యెడల మనమిక జేయునదిలేదు. రష్యన్ల తప్ప మిగిలిన యన్ని రాష్ట్రముల వారును తాత్కాలిక సంఘి కొప్పుకొనిరి. రష్యన్ల సమాధానము కుదిరయెడల నిదియే కావ్యత సంఘిగ జూరును. అని లాయడు గారు తెలిపిరి.

మిత్రమండలి మొర్రాండము

ఉపసంఘము వారామోదించుట

లండను మే 15:—జెనోవా: మిత్రమండలివారితో సూచించబడిన మొర్రాండమును రాజకీయ సంఘము వారామోదించిరి. ఈ మొర్రాండము రష్యనుల కంపబడును. రష్యనులు తాత్కాలిక సంఘి కాలమున విశేషములందు ప్రచారమును మానిజేయవలెననియు మొదలగు విషయము లందుగలవు. మిత్రమండలివారి సూచనలతో, హేగునందలి మొదటిసంఘము, రెండు రష్యనులకు ప్రాతినిధ్యమియ్యకపోవుట, తాత్కాలిక సంఘి కాలమున రష్యనుల ప్రత్యేకముగా ఇతర రాష్ట్రములతో ఒడంబడికలు గావించుకొనరాదని నిశ్చయించుట మొదలగువరకులకు రష్యన్ల ప్రతినిధుల అనుమతిని తెలుపుచు ఉపసంఘము ప్రతికలలో కొక జాబును ప్రకటించినదియు, తమకుముందుజెయవలె వత్రి లలో ప్రకటించుట యధర్మమనియు వాదించిరి తమ యసర్మిని తెలిపిరి. చివరనగారి జాబు వరకూ వారిని యెదుర్చుట

కు ద్వేషించబడినది వాదించిరి. వాస్తవముగానే వైఖరి యును నెదుర్చుటకు గూడ నది యద్వేషించబడినది తెలిపిరి. రాజకీయ సంఘమువారి సూచనలను రష్యను లంగీకరించిన యెడల వా సూచనల సంగీకరింపవలసినదని వాముగూడ దను ప్రభుత్వములవారికి శిఫార్సు జేసెదదని వాదించిరి వాస్తవముగాను తెలిపిరి.

పర్షియా పరిస్థితులు

ప్రధానమంత్రి రాజీనామా

టెహరాను మే 15:— ప్రధానమంత్రి రాజీనామాకు దెలిపిన కారణములను అందుకు సంబంధించిన ఇతర విషయములను పార్లమెంటువారి అభిప్రాయములను తెలుపవలయునని పాసాగారు మజ్లీసు (పార్లమెంటు) అధ్యక్షునకు వ్రాసెను.

పాసాగారు ప్రధానమంత్రి రాజీనామాకు విచారమును తెలుపుచు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి, కాని ఇంకను రాజీనామా సంగీ కారించినది అంగీకరించునది తెలుపలేదు. మజ్లీసునుండి ప్రత్యుత్తరమువచ్చువరకు ఈ విషయమై యెట్టి తీర్పును పాసాగారు తెలియజేయరు. ఈలోపుగా యుద్ధాంగములొత్తిన ప్రధానమంత్రికిని కలిగిన అభిప్రాయ భేదములను నొంగింక యత్నించుటయందు ప్రభుత్వమువారికి బోల్చుటకుగాను 12 మంది సభ్యుల సంఘ మొకటి యున్నది నున్నది. యుద్ధాంగములొత్తిన కొన్ని వార్తా పత్రికల నణగద్రొక్కవలెనని ప్రధానమంత్రిని ప్రోత్సహించగా వాత డందుల కంగీకరింపలేదు.

ఈలోపుగా కాంటిని కాపాడుమండలనని పాసాగారు యుద్ధాంగములొత్తిన తొలిసారి పేను.

రాజకీయ పరిస్థితులు చిక్కులలోనుండునని గాన బోల్చి విక్రమంత్రియగు రోడ్డెన్సు గారు ఇంక కొంత కాలము టెహరానునందేయుండును. ముమ్మాట్సూ గారు మాస్కోకు ప్రయాణ మయి జనిరి.

భారత వ్యవహారములు

మంగదేశ శాసనసభ

మంగదేశ శాసనసభాధ్యక్షుడగు షర్, హమ్మల్ హాగారు అసాద్యమునే బాధపడుచుండి గాన విక్రాంతి తప్పకనుచున్నారు. వీరిస్థానమును హెచ్. ఇ. ఎ. కాటను గారు నియమింపబడిరి.

ఆయుధము లంపబడుట

జెనోవా ఏప్రిల్ 23:— నిర్బంధిత రాష్ట్ర సమావేశమువారు 100000 రైఫిల్లు, 100000000 పశ్చాతములకు సరిపోవు మందుగుండు సామానులను భారతదేశమున కంపిరిని తెలియుచున్నది.

ఈ విషయమును గురించి తమకెట్టి ఆచూకీయందెలియదని కలకత్తా ప్రాంతీకుల వారు ప్రకటించిరి.

నానారాష్ట్ర సభ

జెనోవా మే 15:— అంతర్జాతీయ సమావేశమున నెల కొలుపుటను గూర్చి విచారించి సూచనలను గావించుటకు నానారాష్ట్ర సమితివారు పదిమంది సభ్యులను ఒక సంఘముగ నియమించిరి. షర్, గింబ్రెముల్ (ఇంగ్లండు) బెకోసను (జార్జీ) మాడము కూరి (ప్రాన్సు) ఎనిస్టెన్ (జర్మనీ) బెస్టి (కలకత్తా) గార్లిందుగలరు.

రష్యాకరవు

లండను మే 15:— రష్యన్లందు కఠవు ముగిసినదని మాస్కో నుండి ప్రకటింపబడినవార్త నిజమై యుండనేరదని లండనునందలి సోవియట్లు అధికారులు తెలుపుచున్నారు. అంగ్ల అమెరికన్ దేశముల సహాయము అత్యవశ్యకమనియు లక్షల కొలది ప్రజలకు సరిగ జాసారము దొరకుటలేదనియు ఏప్రిల్ 15 వ తేదీకి రష్యన్లందు కఠవు అత్యధికమాయెనని వీరు ప్రకటించుచున్నారు.

యుద్ధ రాజపర్యటనము

మస్కో మే 15:— యుద్ధ రాజుగారు మంగళవారమున మధ్యాహ్నము మస్కో దీవియందు దిగెను. కంటిమిద దగిలిన వెళ్ళినయందుగలదెను. సాయంత్రము పోలో ఆటలకు విని ఆటలను గాంచిరి. రాత్రి 9 గంటలకు తిరిగి రిస్ నునాక గెక్కి లావాననకు ప్రయాణమైరి. వీరచ్చుటకు 17 వ తేదీన జేరుతురు.

అయిర్లండు పరిస్థితులు

కార్మికు లసంతృప్తు లగుట

లండను మే 15:— దక్షిణ అయిర్లండులో జీతములు తగ్గించుటవలన కార్మికు లసంతృప్తి పడెనది. వీరు కొన్ని షాపులకు, రీలను, పాటకయారుజేయు యంత్రకాలను, కొన్ని పట్టణములను పట్టుకొని ఎర్రజెండాను ఎగురవేయుచుండిరి.

మస్కో కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు షాపులకు రీలను వామే నడవెదమని ప్రకటించిరి.

అసియా మెనరునందలి గ్రీకులు

తురుష్కులచే చంపబడిన నందలి

లండను మే 15:— కాశ్మీర ప్రభుత్వమున ప్రశ్నితరముల సందర్భమున చాంబర్లెను గానియు తెలిపిరి:— అసియా మెనరునందు అంగోరా తురుష్కులు 10 వేల గ్రీకులను హత్య గావించినది తెలియుచున్నది. ఇట్టి వధంతుల యాధార్యమును విచారించుచుండ ప్రభుత్వమువారు విడువజాలరు. వీరి రక్షణ భారమును వాము వహించెదమని సంధివరకులందు బ్రిటిష్ వారు వాగ్దానమొనర్చిరి.

ఈ విషయమును విచారించుటకు తోడ్పడి విచారణకు గాను ఒక్కొక్క అధికారిని కంపపరచినది కత్తను ప్రభుత్వ పరాసు, అమెరికా, ఇటలీ ప్రభుత్వములను గోతుయంజెను. వీరికి అంగోరా ప్రభుత్వమువారు సహమతి నొసగనియెడల మిత్ర మండలి వారిదివరకు నూచించిన వరకులను తిరిగి ఆలోచించి మార్పు లొనర్చవలసియుండును.

కాన్స్టాంటి నోపిలు నందలి బ్రిటిష్ ప్రాకమిషనరునంద నుండి వచ్చిన లేఖనా ర్థక చాంబర్లెను గారు తెలిపిరి. అమెరికను సహిష్ణు ప్రావ్య సహాయక సంఘాధ్యక్షు డగు డార్లన్ వర్డు గారి తో వాసు సంప్రతించి తిని నియు మొత్తము మీద వాకడీ వధంతులను రూఢిపరచెననియు ప్రాకమిషనరు తెలిపెను. సంధి యొడంబడిక కుదుగుక పూర్వమే అల్పసంఖ్యాకులను వధించుకొనుటకు తురుష్కులు ప్రయత్నించుచు న్నారు. అందులకు గాను అసియా మెనరులోని గ్రీకులను అమెరికన్ ప్రావ్య సహాయక సంఘాధ్యక్షు డగు డార్లన్ వర్డు గారు సేరియాకు వారిని వీసికొనెల్లిరి. అచ్చటనుండి వారు తిరిగి భారీ పుట్టున కంపించిరి. ఈ విధముగా ప్రవా సమునకంపబడినవారిలో 2/3 వంతులు స్త్రీలు ను పిల్లలు ను గలరు. వీరిని సామాన్యముగా పర్యవేక్షించుట అసాధ్యమై యిరి. ఈ ప్రయాణమునందు ఆరేలే చాలమంది మరణించిరి. భారీ పుట్టుతోడ్డుమీద దాదాపు ఇట్టి కపములు 1500 గాన్నించెను. దీనికి తూర్పుభాగమున 2000 గాన్నించెను. మార్గ మధ్యమందు తల్లితండ్రుల గోల్పోయిన పిల్లలకు అమెరికన్ సహాయ సంఘమువారిని కరణ మియ్యనియలేదు. అసియా మెనరు నందలి కర్మకములందు గూడ నిట్లే సాగింపబడు చుండెను. బ్రిటిషంతులందు గల 15 వత్సరములకు వాటిక గ్రీకుల సంవరను నిట్లే కంటితముచున్నారు. మిత్రమండలి వారి విషయముల నుగురించి తురుష్కులకు చాలపశ్చాతములు హెచ్చరించిరి. కాని అవియన్నియు నిష్ఫలములయెను.

గతకనివారమునాడు విశాంక గాఖవారు కాన్స్టాంటి నోపిలునందలి ప్రాకమిషనరునకు పంపిన యుత్తరువులను గూడ చాంబర్లెను గారు చదివిరి.

ఇట్టి విషయములు జరుగనేలేదనియు, స్వల్పముగ గిగి నను గ్రీకులు తిరుగుబడుటచే నల్లు చేయబడినదియు అంగోరా ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచుండిరి. గాన మిత్రమండలి అధికారులకు అనుమతిని నిరాకరింపరు నిరాకరించినయెడల సంధి ప్రయత్నములు సఫలములగుట దుస్సాధ్యము. యూరపురాష్ట్రముల వారు తగుపూచీలను పుచ్చుకొనకుండ నల్పసంఖ్యాకులకు క్రైస్తవులను తురుష్కులచే మోసర్చుట అసంభవమని చాంబర్లెను గారు నుడివిరి.

స్ట్రెలిషియా సమస్య

అప్పర స్ట్రెలిషియా సమస్యను పరిష్కరించు కొనుచు జర్మను ప్రాంతీకులు సంధి ప్రయత్నములచే సంతకములొనర్చిరి ఈ కార్యము నానారాష్ట్ర సమితివారి విషయమును చూచుచున్నది.

అధ్యుత్తమ గులాంరెరు

సోమితి వత్సరములనుండి ప్రముఖించుటకు లుసి తెరటులను పరార్థముతో వేడితేని దీపమును కనుగొన గలిగినది అమెరికాలోని ప్రెస్టుటను విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రాఫెసరు గు మ్యాటను హార్వే గారు ప్రకటించిరి. ఈ కరీతు సఫలమైన యెడల కావ్యతముగ వెలుగుచుండు కాంటిని నిర్బంధమునని రసాయన శాస్త్రంబు లెంచుచున్నారు.

మదరాసు కార్పొరేషను

సాధారణసభ

నిన్న సాయంత్రము ౪వసమంలో ఎం. పి. క్యాంగరాయచెట్టిగారి అధ్యక్షత క్రింద కార్పొరేషను సాధారణ సభ జరిగెను. చాలమంది కాన్సిలరులు ఆ సభకు వచ్చియుండిరి.

అధ్యక్షులు చేసిన ప్రశ్నలకు టి. యస్. రామస్వామి అయ్యరు, యస్. వెంకటాచలంచెట్టి, డాక్టరు వి. కామకామ శుకారలు ఉత్తరువుల చెప్పిరి.

గవరెంతు డి. జి. యం. తీరుగా శాశీ ఓ. తనికాచలంచెట్టిగారు, జిల్లా యెక్జిక్యూటవల కాన్సిలరులో కార్పొరేషను కమిషను సెన్సు కొనబడిరి.

పీఠక ప్రాండింగుమీటి సలహాలు విచారణకు తేలడెను మాపికాఫైడిలు

మాపికాఫైడిలను కార్పొరేషను కమిషన్ నియోగితులనుగూర్చి యీక్రిందివిధమున తీర్మానింపబడెను.

1. ఇప్పడున్న కమిషనరులకు డోడు, రెండువందరూపాయల వరకు 500 రూపాయల మాపికా ఫైడిలను, రాయితీ వ్రాసుటకును రాళ్లు ముక్కలు చేయుటకును నియోగింపవచ్చు మరియు వాలకు 100 చతురపు అడుగులకు 3-12-0 కూలి యిచ్చుటకును యిందులకు మీసంబాకం రైల్వేస్టేషను కమిషనుగనున్న కంటోన్మెంటువారి మాడు కొండలను కవులు తీసికొనటకును తీర్మానింపబడెను.

స్టాంపుల రేటులపై చరమా

స్టాంపుల రేటులపై కే. డి. రామయ్యగారికి 120 రూపాయల చరమాను సెలకు 80 రూపాయల అల్లవెన్నును ఇయ్యవలెనని ప్రాండింగు కమిటీ (ఆర్.కె.కా.భి) సలహానిచ్చెను. ఆర్థిక కాభివారు చరమమాత్రము చాలనది.

డాక్టరు పి.కేశవగారు ఆర్థికసాఖ్యవారి సలహాను ఖండించుచు అయినకు అల్లవెన్నుగూడ 80 రూపాయల తీరువలసినదని చెప్పెను. దీనిని భక్తవర్ధన్ శాయుడుగారు ఆమోదించి కొంత చర్చ యొనరినపి అల్లవెన్ను నిపుట కంగీకరింపబడెను.

అంధులకు బడి

పలంకోడ అంధుల పాఠశాల ప్రిన్సిపాలు, భవన నిర్మాణమునకు విశాఖమున కొరగా, ఇచ్చుటకు పిలువబడిన సభ్యులు తమ విచారణను చెప్పిరి.

పైవంటెన

పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసుకోడ్డు వద్ద వైవంటెనకు ఇక నేమియును దెచ్చనిచ్చుటలేదని తీర్మానించెను.

రైతులను తేసినులో కందుతీయుటను గూర్చిన విషయము పీఠప చర్చకు వచ్చెను. ఓ. తనికాచలంచెట్టిగారు యిప్పుడా విషయము చర్చకు వద్దనిరి. మదనగోపాలశాయుడుగారు అది ముఖ్యముగ విపులు చర్చింపవలసిన విషయమనిరి. పీఠప చర్చజరిగెను. డిపార్టుమెంటులు యేకైస్సిచే వండు తీయింపవలెననియు అందులకు 4500 రూపాయలు ఖర్చుగుననియు అనువాదయబడెను.

అంతట నిన్నటికి సభ ముగిసెను. మరల వచ్చేయంగ వారము సభగూడును.

హైన్సిపోలకుగారు పూసాకు వెళ్లి కందుకోలు అండగా క్రిందటి ఆదివారమునాడు డక్కను సభవారు విందొసంగిరి.

చదివిచూడుడు!

మదరాసు విశ్వ

వి. వ. పరీక్షలో జయము

గ్రూపు 2 (ఎ)

మొదటిరంగు : 101, 1, రెండవరంగు : 96, 108, 1120, 1561, 1737, 1753, 1768, మూడవరంగు : 91, 92, 115, 116, 119, 121, 122, 123, 128, 129, 130, 131, 140, 145, 159, 160, 162, 166, 169, 171, 1109, 1110, 1114, 1121, 1122, 1563, 1736, 1739, 1742, 1747, 1750, 1751, 1752, 1754, 1760, 1763, 1764, 1767, 1771, 2091, 2092, 2095, 2098, 2319

గ్రూపు 2. వి. ఫిజి

మొదటిరంగు : 1782, రెండవరంగు : 187, 19, 1770, 1780, 1783, 1785, 2105, మూడవరంగు : 188, 1, 202, 204, 205, 206, 207, 208, 1781, 1784, 2099, 2100, 2101, 2110, 2111, 2113, 2323, 2324, 2

మళయాళ సిద్ధజన సమాజము మీసంవర్సము 20 వ తేదీని క్వీరెంచున్నది.

మదరాసు కార్పొరేషన్

నోటీస్

1922-1923 సంవత్సరములో నుండు గృహములను గువాటి తలుపులపైన వ్రాయుటకు తెండరులు 24 వ తేదీ బుధవారమునా గంటకు మద్రాసు కార్పొరేషన్ ఆఫీసుగారిచే అప్రెంటైసులను రూపు పంపవలెను. కార్పొరేషను సంచకారముక్రింద కట్టి, సపంపుకొనవలెను.

ప్రతిగృహము, దుకాణములపై సంతకములను రంగులో కూడ తెలుపవలెను. ఏరకమునదికూడ విశదముగా వలెను.

ఇతర వివరములు తెలియ విలాసమునకు వ్రాసిన లేఖలకు చెప్పి పురి కార్పొరేషను ఆఫీసులో 16-5-22

మీరు కొనియున్నారా?

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొ

1. లోకామయవార కస్తూరిమాత్రలుచే గుణములు నాకును నావద్దకు వచ్చు కోగులకు కె. కె. విశ్వాస్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బ్లాక్లబజారు లోకామయవార కస్తూరిమాత్రలు జనులకు గలగు సకలవిధ లోగములను పూర్తి 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసా

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాద)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు జౌషధము మెదడు దుగ్ధము, మోపు, తలవేడిమి, మలబద్ధకము, ఆకలిలేకుండుట, కాంతిహీనత, శుశ్మస్థలనము, శీఘ్రస్థలనము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధరక్తము నిచ్చుచు ఇది మానవకోటికి గొప్ప వరప్రసాదము. 20 దినముల జౌషధముగల బుడ్డి 1 కి రూ.

యెక్కుగనింపు:—మా కాలాదారుల సౌకర్యార్థమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం. 831 తంబు తోరవియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొనగ కోరెదము. వి. పి. ఆర్జున మద్రాసు ప్రాంతము (301-594) పాశ్చాత్య వైద్యవేదములు, శ్రీశీతారామవ గురు

కుండవలసిన ములు

బసాద చుట్టంచును సాధ్యమిచ్చు
తెం జూడంగదు చేతకుండితిన్న
ను, నిత్తికచోట బయందరాదు నీ
ను దాటుటయు శుభపాలకా!
(జుదచరిత్ర)

గృహభంబులు విస్తరించి కానల తేగి
త చుట్టలమును వివరింప బడి
పత్రికాత్మక, విస్తృత ప్రతిదానికి
లేర్పాటు కావలయున్నది. ఇది
గుట, ప్రకృతి మౌనంగా గడించి
కాంగు కోట్ల ధర్మములు, ట్టు
టుట తే కాళిమానలకు
చువచ్చెను ఈ గాఢముగములో
సేసి. ఇప్పుడు తే కాళిమానులు కా
సేతులలో ప్యానుకానక్కడ తేదు.
తేవలయును. పేతేవ ద్రవ్యావన
వలెను. పరులపై దౌర్జన్యము చేసి
సౌఖ్యము పొందవలెను. లాంగు
కావలెను. సభలలో బల్లలబగుల
లత గావలెను. ఇంకను కాలికి గంజ
సము దొమ్మ రియాలగాండవలె
సేయిదిగనిచొక్కా ఫైలువాన్వత
ధర్మములకో గలకై కలిగియుండవ
ఉప్పు కారము తేనిపులును, ఉడికి
యన్నము. సహ తిగతిగియుండ
బడి పడియెను. తోటకు 10 గంట
కాయలము కలకాటుపడియుండ
తొలియే తే కాళిమాని అని అని
లెను శ్రీరాముడు రాజునిన్న
పుడు తిపసిచిన్నములను భరింప
కుండి తే కాళిమాని కాబోవు ప్రకృతి
గనుక పై గుణములన్నియు
యొందును. కొ. శి.

గోలు

పై మెంటు ఉద్యోగముల చర్యలు
మును తే తానాపూరియుగా
కావలలో తోవల రామదుర్గము
గావసాల సముములో సభ్యులు.
లక సంఘవోబర్లలాతితా శయారు
తా పేర్లులేవందులకు వచ్చుటలేదు
కే ఛేక్ మేక గారు శ్రీయంత
సిని ౧ రి క వార్డుకు అధికారిగా
కారి. శిఫా: సుచేసిరి. తానికి కలెక్టరు
కారికి పంపిరి.
ప్రకృతి శుభ

శ్రీకృష్ణశాయుగారు అట్టిలను
మహా ప్రభుత్వముగా ఉండుటకు కలె
లో సానుములో మ.రా.కా.శ్రీ
యం (మరియు మునిసిపల్ కాన్సి
గారికి తప్ప తక్కిన (పద
నానికి నియమించుటలో ఛేక్ మేక
డమెనెడి.
కారు అని చెప్తాము తన్నది.
క వి తే భు కు ని ను . డి.)

ట న

మా ఆఫీసుకు ఉత్తరములు
ని పంపునపుడు తమ చందా
లించు చుండినయెడల ప్రత్యు
స్కరింపముగా నుండును కనుక
క్ర గావింపవలెనని కోరు
అం॥ ప॥ వ్యవస్థాపకుడు.

వాతావరణస్థితి

1922-వ సంవత్సరం మే నెల 17-వ బుధవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అల్ప గర్మ గర్మ	అల్ప గర్మ గర్మ	గర్మ గర్మ	గర్మ గర్మ	గర్మ గర్మ
విక్టోరియా సా...క్	86.4	74.2	0.16	12.47	...
పోర్టు బేరు	89.4	78.9	...	15.69	9.87
స్టీపురు ద్వీపము	...	...	...	...	...
దైమందు ద్వీపము	80.6	82.1	...	8.84	5.21
సోగారు ద్వీపము	90.5	81.9	...	0.82	8.12
గోపాలపురం	91.8	81.3	...	0.18	1.84
కోరాపుట్	96.7	70.8	0.13	2.23	2.70
వికాఖపట్నము	92.8	83.0	...	00.6	1.72
కాకినాడ	86.1	81.0	...	0	1.22
మచిలీపట్నము	94.3	89.7	...	0	1.82
గుంటూరు	101.6	81.1	...	0.48	1.26
నెల్లూరు	99.2	79.2	...	0.30	0.68
మద్రాసు	94.4	79.5	...	0.16	0.97
కడలూరు	9.8	79.6	...	0	0.91
నాగపట్నము	89.2	78.6	0.14	2.30	1.41
పాంబుక్	91.6	80.2	...	0.98	2.15
ట్రొంకోవరీ	90.3	77.4	0.08	7.89	...
కోలంబో	87.7	75.4	0.88	26.13	15.76
తిరువేంద్రము	84.1	76.3	0.33	7.36	7.42
కోచ్చిన్	84.7	72.6	2.17	15.15	8.60
కాలిక్టు	88.8	75.9	0.16	7.70	6.72
మంగళూరు	89.9	80.3	0.05	6.41	2.42
మెర్కా	79.5	65.0	...	9.29	4.53
కార్వార్	90.7	81.5	...	1.04	0.61
రత్నగిరి	89.1	79.0	...	0.02	...
బొంబాయి	91.0	80.4	...	0	0.05
మైద్రాబాద్	104.6	80.2	...	0.41	1.37
రైచూరు	104.8	84.1	...	0.70	1.04
అనంతపురం	102.0	79.9	...	0.23	1.47
బళ్లారి	105.0	80.2	...	0.85	1.16
కర్నూలు	107.0	82.7	...	0.20	1.63
కడప	105.3	80.9	...	0.50	1.16
హస్సాన్	88.3	69.4	...	7.13	4.72
బెంగుళూరు	90.3	68.1	...	4.26	3.19
కోడైకనాల్	60.4	52.1	1.67	8.79	7.90
ఉదకమండలము	64.4	56.7	0.06	5.40	6.81
కోయంబత్తూరు	87.0	70.3	0.08	2.82	2.75
యేలూరు	98.8	78.4	...	0.30	2.54
సేలము	89.3	74.1	0.18	7.27	4.62
తిరుచనాపల్లి	96.1	74.6	...	5.52	3.84
పరుక్కోటె	94.2	76.0	...	2.07	2.89
మదురై	94.3	73.1	0.82	4.67	8.81
తిరువల్వేలి	...	...	...	4.89	3.51

సర్కారులు, దక్కను, మైద్రాబాద్ బొంబాయిలందు
మేఘములు స్వల్పముగ కలవు. మిగిలిన ప్రదేశములందు తోకమాది
8X కలవు. సర్కారులు రాద్ధిగత తక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశ
తములం వధికము. బొంబాయిలందు వేడిమి పాధావముగ ను.
డెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు హెచ్చెను.
నాగపట్నం 14, మధుర 82, పెంట్లత్తూరు గురిగెను.
కోచ్చిన్ 2.17 కొడయకెనాల్ 1.67 అంగుళముల వర్షము
గలదు. ఎక్కువ మార్పు లుండవు
ఎస్ ఆర్. యు. సాపూరు.
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

పోలీసులు రాజీనామా నిచ్చినందులకు శిక్ష
ప్రైవ్యాటువారికి నియాల్కాట విలేఖరుడు తం
పిన యొ క్రిందివిషయమును ప్రకటింపచున్నది.
అధికపోలీసుదళములో జేరిన 20 మంది కాన్స్టేబుల్లు, కాశీ
నామానిచ్చినందులకై పోలీసు ఆస్తు 29వ సెప్టెంబరు 14వ తేదీన
ఆరెస్టుచేయబడి నియాల్కాట శిక్షామండలిలో తైనును గారియె.
దుటకు తీసుకరాబడితి. కొలదినియములు విచారణయొసేదవ.
ఒకొక్కరికి చూడుమానములశిక్ష విధింపబడెను.

ఆంధ్రదేశములో
విద్యుత్ వ్యాపనము

(ఒక అనామకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు)

ఇందు నిమిత్తము ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము వారు నియమించి ఉపసంఘమువారు ఒక నివేదికను ప్రచురించుచున్నారు. అందు చర్చనీయాంశములు పెక్కులు కలవు. ఉపసంఘము యేర్పాటుచేసినపుడు ప్రత్యేక విద్యుత్ వ్యాపన విషయమునాత్రమే విచారించుటకు నిర్ణయింపబడినదో, లేక అందుకు వలయు ఉపసమితిని కూర్చు నూచనలుకూడ చేయవలసిన నిర్ణయింపబడినదో, అసలు ఉపసంఘము యేర్పాటుచేసిన తీర్మానము ప్రచురము కాకపోవుటకల్ల ఆ సంగతి తెలిసికొనుటకు వీలులేకున్నది. అది యెట్లుయనను అందలి విషయములను గుర్చి మూత్రము అశ్వంత అభిప్రాయభేదమునకును, విశేష చర్చకును, ఎక్కువ అవకాశము కలదు.

(1) "ఆంధ్రరాష్ట్ర సాంఘమువారివద్ద 15000 లు కలవు. ఈ సొమ్ము ట్రాన్సుమిషన్ వినియోగించునట్లు నిర్ణయింపబడినది. ఇది విద్యుత్ మృగాల కాలకు వినియోగింపవలెను"

విద్యుత్ వ్యాపనమునకు ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమువారివద్ద నైకము ఏమియులేదు. వైచిత్త్యము 15000 లు దత్తవందలము లుగా నిరంతర ట్రాన్సుమిషన్ పీడితులగువారికి ఒకపూట అయినను కడుపునిండ యింత గంజిదోకునట్లు చేయటకు శ్రమకూర్చుని ప్రేరేపణకల్ల గ్రాంటు ఉపసంఘమువారు విరాళ మొసగి యున్నారు. అంతియేకాని రాజకీయపరములనుబట్టి, అప్పటప్పటికి మారుచుండు కాంగ్రెసు కార్యవిధానము నిర్వహించుటకు కావరదు. చారిత్రాగ దుర్మయములు తటస్థమవరకు కాననీలంపుననే కాంగ్రెసుయొక్క ముఖ్యవిధానము గానుండెను. అటుపిమ్మట అది విరమించి విద్యుత్ వ్యాపనమునకు, ఉత్పత్తికిని ప్రధానస్థానమాయడము. ఇప్పుడు తిరిగి వంగదేశములోను, మహారాష్ట్రదేశములోను, యితరచోట్లను, కాననభలలో ప్రవేశించు మొదలగు సహాయవద్ద పురస్కర కార్యవిధానము అంగీకరింపబడు నూచనలు కానవచ్చుచున్నవి. శ్రమకూర్చుట కూడ స్వాతంత్ర్య సదనమునందుటచేత యే కాన్యవిధానము యొప్పుకు జాతీయసంఘమువారితో అవలంబింపబడునో చెప్పుట దుర్లభము. సందర్భము లిట్లుండ ప్రపథమమున ట్రాన్సుమిషన్ బిసినెస్ విరాళమును శేష ప్రస్తుత రాజకీయపరముని యెంచుటకు మృగాల కాలకుగాని భవిష్యత్తులో కాంగ్రెసు కార్యవిధానము కాదగు కాననభా ప్రవేశముకొరకు కాని, లేక అప్పటప్పటికి మారుచుండు రాజకీయపర ప్రేరేత కార్య విధానమునకు కాని వినియోగింప యెత్తించుట బాధ్యతాయుత పరిపాలనకు తగినదికాదేమో. ఇట్లు విరాళముల పునరొగము మార్పుచుండుట యాత్మమైనయడల, జాతీయవిద్యుత్ ప్రిడరులకు సహాయము, నిష్పూజిత అభ్యుదయమును, రాజకీయ ప్రచారము, మొదలగు కార్యములకొరకు బిసినెస్ విరాళములు కూడ యీ ప్రకారము మార్పుచేయట వ్యాధిమేయగును. వెంటనే తగు మనుష్యులు తొరకకపోవుటచేతను, రాష్ట్ర సంఘపు తనిఖీదారునికి ఆకాళముతేకపోవుటకల్ల వెంటనే తనిఖీ జరుగని కారణముచేత, విరాళములు నిలవియండుట తటస్థించుటను బట్టి ట్రాన్సుమిషన్ యివ్వబడిన సొమ్ము పట్టణములలో రైల్వే సమీపమున మృగాల కాల నిర్మాణమునకు పునరొగించుట అభ్యర్థము ఈ విశేషముతో జరుగవలసిన కార్యము ట్రాన్సుమిషన్ కారి, మృగాల కాల నిర్మాణముకాదు. రాట్టము, మృగముల కై వినియోగించుట ట్రాన్సుమిషన్ కు ఒక మార్గము కాని, ప్రాప్త్యము కాదు. కనుక దేనికొరకు యిచ్చిన విరాళము తానికొరకే వినియోగ పడుట వ్యాధిము. అతికాక యిప్పుడు తిరిగి ట్రాన్సుమిషన్ క్లృప్తయందున్న ట్రాన్సుమిషన్ సంఘమువారు పక్కలు జరుపుచున్నవోటనే, దొరతమువారుకూడ రాట్ట పగుల కొట్టించుట, రోడ్డు వేయించుట, మొదలగు కరువుపనులు ప్రారంభించినారు. అందువల్లనైక మొన్న ఆ ప్రాంతములు చూడ వెళ్లిన ముగ్గురై శ్రీ, నడింపల్లి శరణిహారావు, టంగుటూరు ప్రకాశం, కాకినాడను నాగేశ్వరరావుగార్లకు ట్రాన్సుమిషన్ అనుభవైక అచ్చటి ట్రాన్సుమిషన్ అనుభవైక వేద్యములు యుండును. అట్లుయన పునసంఘమువారు నూచించిన ఆపదరాకుండునుగాక.

(2) "రైలువద్ద రాకపోకలకు సౌకర్యము గల ఫలము లుగా మృగాలకాలలు స్థాపించుట, ఇంతకంటే అశ్వశక్తికరము"

నూచన చురమొకటిలేదు. ట్రాన్సుమిషన్ యే (ప్రాప్త్యమున యడల ట్రాన్సుమిషన్ మిక్కుటముగా నుండనో అక్కడ పనులు చేయించి కరువుకొన్నవారికి యంత గంజిపోయట భయముకాని, కరువుకపోట నున్నప్పుడు, ప్రయాణ సౌకర్యముకొరకు ఏ రైలువద్దనో కొన్ని మృగాలు సాగించుటకల్ల ట్రాన్సుమిషన్ ఎట్లుగనో దురూహ్యముగనున్నది. వైగానివేదికలో నూచించినట్లు వున్న 15000/లను యే 200 మృగాములతో ఖర్చుపెట్టి, అదే కాంగ్రెసువారి ట్రాన్సుమిషన్ మహా కార్యముని చెప్పుట ధర్మమో, అదే నైకముతో కొన్నివేల రాట్టములును అదమము అయిదారువందలు, లేక వెయ్యిమృగాములును, వారివారి స్వచ్ఛమములలోనే సాగునట్లు పనిచెప్పి, కొన్నివేల మటుంబములకు, భూతాది కల్పించుట ధర్మమో, బాగుగ యోచించి రాష్ట్రసంఘమువారు మతీ కార్యనిర్వహణము చేతుటగాక.

(3) "మృగాలకాలలు నిర్మించుట" యీ భావమే శ్రీ గాంధీ తేక విశదము. తమ స్వగ్రామములలో యేచిన్న కుటీరము భోగ్యో వున్నంతవరకు కలియో గంజియో త్రాగుచు పరిసరమునకు, స్వచ్ఛమముతో లోపక, యేస్వల్పము అయినను, అర్జించుకొని కాలము గడుపుకొనుటకు వాంఛించుట మన దేశవాసుల సహజభక్తిము. అంతియేకాని అంతకు పదికల్లులాభము కల్గిన యిల్లి, వాకిలి, దూడ, దుడిక, యిరుగు, పొరుగు అంతయువదలి కేవలము డబ్బాత చేత పట్టణములకు చేరుటకు సాధారణముగా వాంఛించరు. ఫ్యాక్టరీపద్ధతి అసలు గాంధీ తత్వవిహితము. ఈ పద్ధతి శ్రీ పురుషోత్తముక్కు నైతిక ఆధ్యాత్మిక, జీవనమునకు అసత్యకరము. ఇందు గృహజీవిత పరిశ్రమయు మృగ్యము. ఇట్టి సంకర్షమున శ్రీ మహాత్ము లపదేశించిన "విద్యుత్" త్రవ్వక ముత్రమునకు పాక్షికీ నూపకముగ అస్వాభావిక సాధన కల్పించుట ఎంతయు విచారకరము.

(4) "మృగాల కాలలు వర్తకులకు యిజాకా కిచ్చుట." కరువుతో మాడుచున్న వారికి యంతకంటే హృద్యైక్యమును విషయము మరీయొకటిలేదు. 'గోరుచుట్టుమీద లోకటి పోతున్నట్లు' గృహపతి తత్వము, జన్మభూమియందలి నివాసము వలన ఆనందమును తేవడంచేసి ఫ్యాక్టరీ కారాగారములో ప్రవేశపెట్టుటయేకాక, యిజాకా దారుడకు వర్తకుని బారి పాశ్చేయింబకంటే అమానుష కృత్యము చేరొకటిలేదు. అట్లు యిజాకా రాకు తిరిగి వర్తకుని సాధ్యముగ వరకు లాభము గంజుటకే ప్రశస్తియిండున కాని కరువుతో మాడువారికి కడుపునిండుచున్న వానిని విచారించుట అసహజము. కొన్నిచోట్ల ఫ్యాక్టరీ పద్ధతిని మృగాలు నిర్వహించుచున్నామని కొందరు చెప్పుకొచ్చును. కాని మితిమీరి విచారించినచో అచ్చట జరుగు నైతికా పద్రవములు, అశాస్త్రపీ గోచరముగును.

(5) "విద్యుత్ గృహపరిశ్రమ" రాట్టము మృగము గృహపరిశ్రమలకు నివేదిక కర్తత్రానియున్నారు. ఒక వంక యిటుల చెప్పుచు వేరొకవంక (పంచములు చే నేతగృహపరిశ్రమగా గలవారు గనుక వారిని స్వగ్రామములనుండి వెదలించి పట్టణములలోను రైల్వేవద్దకు, మృగాల కాలలుపెట్టి వానిలో వాండ్రను బంధింపవలెనని చెప్పుట సామాన్యవృత్తికి పరస్పర విరుద్ధముగ కన్పట్టుకమానదు. చేనేతపంచములలోను, ఇతర చివజనులలోను, విశేష ప్రచారములో లేని ఉత్తయిండుతేత ప్రదేశములలో, మృగాల కాలలు స్థాపించి, దత్తవందలములనుండి పంచము నేత గాండ్రను రావించి ఆయా ప్రదేశములలోని చీడలకు నేతపరిశ్రమ గరపు నిమిత్తము అట్టికాలలను పునరొగపర్చుట కొంత మరకు సంచలనముగ నుండును. కాని నేతపరిశ్రమకూ లంకమముగ వాడుకలొన్న దత్తవందలములలో పట్టణ రైల్వే సమీపమున మృగాల కాలలుపెట్టి పల్లెలనుండి నేతగాండ్రను అందుకొని అసహజ జీవితము ప్రచారములోనికి తెచ్చుట బాధ్యతా అవసరము. అంతకంటే యిప్పుడు కర్నూలు ట్రాన్సుమిషన్ సంఘమువారి పక్షమున ఆ సంఘభ్యులగు శ్రీ మునగంటి వెంకట్రావు, కొండవెల్లి పున్నయ్యగార్లు చేయుచున్నట్లు పల్లెల వెంటనే వెళ్లి రాట్టము, మృగాలమీద పనిచేయుటకు అశ్వశక్తి మార్గము.

6. వర్తకులకు ఇజాకాకు యిచ్చుటకలన పారిశ్రామిక కర్మములును విచారిత్రక తమ స్వగ్రామములోనే కృషి యెదుండుకొని, వారిని పిల్చి పిప్పిచేయడము తటస్థించడము, అట్లాండగా స్వగ్రామములనుండి వాళ్లకు వెకలించి పొరుగువాళ్లకు తీసుకు రావడముకల్ల వాళ్లకు నేత, కూలి ఎక్కువ యిజాకాలని రావడమున్ను, అందువల్ల బట్ట ఖరీదు ఎక్కువ కావడమున్ను వానినిబట్టి స్వదేశీబట్ట అంటే జనులకు భయము

పుట్టడమున్ను తటస్థించడమే కాకుండా నివేదికలో ఉపసంఘమువారు బిళ్లకొన్నట్లు నేతగాళ్లు తమ యిల్లు వాకిళ్లు వదిలి పకష్టలాల్లో ఉండలేక బిళ్లకొన్నాకా కొంత నైకము కూడ తీసికొని పిల్చిపోవడమున్ను తటస్థించుట ఉండడము, ఈ విషయములో పనిచేసేవారిందరికి తెలిసిన సంగతే. ఈ మృగాలు కాలలు, కాంగ్రెసు వనైరా సుఖాలు నిర్వహించడముకంటే "ఎప్పుడొపడితే అప్పుడు వెట్టిపడబ్బు (అప్పు) తిరిగి యిజాకాల వ్యక్తుల స్వాధీనము చేయవలె"నని కూడా నూచించినారు. వెట్టిపడి డబ్బుకు అట్టి హామీ యిచ్చువారు సామాన్యముగా తమకేమి వ్యయము రాకుండానున్న ఒకవేళ యేమైనా వ్యయము వచ్చేయెడల అట్టివ్యయము కూడ లాగున ముందు కాపుదారిగా ఎక్కడలాభము సంపాదించడమున్ను తటస్థించు నేగాని నేతగాళ్లు కడుపునిండా మడు తిట్లున్నారాయని విచారించడము తటస్థించును.

ప్రతిధర్మములు

7. ప్రతిధర్మములు చాల పెరిగిపోయినవి. నేపథి ట్రాన్సుమిషన్ కార్యకర్తలకు చేసినా, వ్యాపారముగా చేసినా, ప్రతిచోక గాను ఎక్కువగాను దొరకడము అవసరము. ప్రతిచోకగా దొరికే సలములలోను పంట ప్రదేశములలోను ప్రతి విశేషముగా కొని కాడలసిచోట్లకు స్వయం చేయుచుండడము సమచితముగా ఉంటుంది. అక్కడక్కడ కాంగ్రెసు సంఘములకుగాని, కాంగ్రెసుపక్షపు వ్యాపార సంఘములకుగాని, ట్రాన్సుమిషన్ సంఘములకుగాని, ధాన్యము వనైరా దినుసులు కొట్టలో వేసి తాళము వేసి కొని, బ్యాంకులోను అట్టి దినుసులమీద వాటి ఖరీదులో ముష్కాతికవంతుగాని 4/5 వంతుగాని ఋణము యిచ్చునట్లు పద్ధతిమీద రాష్ట్రసంఘమువారు ద్రవ్యసహాయము చేస్తే బాగావుంటుంది. రాష్ట్రసంఘమువారు నివేదికలో నూచించిన ప్రకారము 21 లక్షలుగాని ఎక్కువగాని పోగు చేసినప్పటికి ఆంధ్రదేశాని కంత్తు అది ఏమూలకు చాలదు. కనుక అలక్షలన్నియు వైచిత్త్య బ్యాంకు లోనై ప్రకారము త్రిస్వయంధేనయెడల ఆనైకముకు యెన్ని రెట్లో హెచ్చు వ్యాపారము చేయవచ్చును. అతిగాక అఖిలభారత సంఘము వారు యేర్పరచినట్లే కృత్యముగాని సంఘములుగాని యెంత డబ్బు సమకూర్చునో అంత రాష్ట్రసంఘమువారిని వారివారికి అప్పు ఎప్పుటికి సహాయముచేస్తే మంచిది, ట్రాన్సుమిషన్ మొదలగు ధర్మకార్యములకు యిట్టి వ్యాపారవృత్తి వర్తింపకూడదని నేత చెప్పు శక్తికరలేదు.

మృగాలకాలలు స్థాపించుట

150 మృగాలు పెట్టుటకు ప్రారంభకృత్యము 5000 రూపాయలును తరువాత పెట్టుటకి 4 వేల రూపాయలున్ను కావలెనని వ్రాసినారు. ఏకపట్టణములోనో, సుమారు 10 వేల రూపాయలు కర్చుపెట్టి 150 మృగాలు పనిచేయించడము జాకలు వనైరాలకు పెట్టుటకి పెట్టకము మూలముగాను నేతకు యెక్కువకూలి యిజాకాలని రావడము మూలముగాను విద్యుత్ ఖరీదు యెక్కువ అయిపోవడము కొద్దిపనియైతే అనగా 150 మృగాలమీద రోజు ఒకటికి సుమారు 600 మొదలు 900 గలవరకు తయారుకావడం తృప్తికరమో లేక ఆ ఒకటివేల తోను సుమారు 2 వేల మృగాలు ఆయాపల్లెలలోనే పనిచేయించి వాటిమీద రోజుకొకటికి 3 వేలు మొదలు పదివేల గలముల వరకు రియాతచేయించడము తృప్తికరమో, దేశభిములు బాగుగా యోచించుచుగాక! కొంచెము దూరవృత్తితో నివాసముగా విచారించిమాత్రే రాష్ట్రసంఘమువారి నిశ్చయముగా లక్ష ప్రోగుచేసినయెడల ఆనైకయంతయు దత్తవందలాల్లో నాయా పల్లెలలో మృగాలమీదనే బట్ట నేయించడానికి ప్రయోగించితే వాతమునకు అధ్యము ఒక (మైదులు రైలు) ప్రత్యేకరైలు నిండా విద్యుత్ అక్కడకండి యెగురులి చేయవచ్చును.

8. భవనంతులున్న జాతుంటు స్థావర కిషియన్ను లాభనాటిగా విద్యుత్ వ్యాపారము చేసుకోవడాన్ని గురించి చర్చించడము అవసరములేదు. లాభముతోకే వాళ్ల లాభవాటిగా ఉంటే అట్టి వ్యాపారము వాళ్లే చేస్తారు.

9. కరువుకొనము యిక్కడ అప్పుటికి తనికీలేదనే కారణముచేత రాష్ట్రసంఘము వారివద్ద ఉండడము తటస్థించిన 15000 రూపాయలలో యిదివరకే కర్నూలు మట్టుపట్టణములు పక్షయశాలమీద పెట్టుబడిగానున్న సుమారు 9000 రూపాయలున్ను తెదవాటిలో నూలు రూపముగా నిలువయున్న 6000 రూపాయలున్ను మృగాల కాలకు కర్చుపెట్టడమనే నివేదిక నిషాధాన్ని కడతొకొరకు 20 లక్షలు రూపాయలు ప్రోగుచేసేటప్పుడు వానితో బాదాపు అంభికేక మంతా కదరుతో ముంచి యెత్తవచ్చును. అట్టి సంకర్షములో

కొత్తవేల కడుపు కాలేజ్ల వయిత గంజిపోయడానికి యిచ్చిన యీ కొద్ది డబ్బు (15000 రూపాయలు) ఎక్కడో మగ్గాలు బాటు పెట్టించి ఒకవోల కడపులో మాడుతూ ఉంటే యిం 'కొకవోల' ఏ 150 వ గ్గాలో పెట్టి ఖౌసునివారణచేయమని చెప్పటం యేమి వ్యాధి మో ఆంధ్రదేశము ఉపాసించు గాక.

రాటమా, మగ్గమా? యేమనివారణకు యేమి ముఖ్యము?

10. రాట్టము నడపడానికి ఏ వాలు రూపాయలు అయినను యింకా కిక్కు పడకుండా మూడు రూపాయలు అయినను పెట్టుబడి చాలును. వ గ్గానికి అధికము ఏ 20 రూపాయలు అయినను కావలెను. ఒక వ గ్గానికి కడపుడబ్బునుంచి కర్కు బెట్టి ఒక్క కుటుంబము పోషించుటకంటే ఆడబ్బుతోనే ఏ (8, 10) రాట్టలైనా ఆడిస్తే (8 10) కుటుంబములు బ్రతుకవచ్చును గదా; అదిగాక, వాడైన, ఎడైన, చీకటైన, వెలుతురైన, చెడ్డయిన చిన్నయిన, రాట్టము ఎవరుబడితేవారు ఎప్పుడుబడితే అప్పుడు ఆడకచ్చును. వ గ్గానికో వేళావేళ లంటాయి. అందుచేతనే శ్రీ మహాత్ముడు రాట్టము "కడపు భీమ" (The Spinning Wheel is Insurance Against Famine or the best Insurance is the Spinning Wheel. అని సెలవిచ్చియున్నాడు అదిగాక "రాట్టము ఆధ్యాత్మిక సాధనము" అని శ్రీ మున్నార్ కిక్కుపెట్టినావు పంతులుగారు రాట్టమును గూర్చి చెప్పిన గ్రంథము శ్రీ మహాత్ములు అత్యంత ఆనందముతో గ్రహించియున్నారని కనుక బీదలకు కడుపునిండేటట్లు చేయడమేగాక అట్టి సాధనమే వారికి సాధ్యమయ్యేటట్లు చేయుట రాష్ట్ర సంఘమువారి విధి. నగా కనవుడబ్బు ఎక్కువగా రాట్టములాడించుటకున్న అందువల్ల తయారు అయ్యే నూలు బట్ట చేయించుటకు ఎంతవరకు అకడరమో అంతవరకే మగ్గాలకొరకు ఖర్చు పెట్టడమున్న ధ్యము.

11. అభివృద్ధి భేదమని ఉపసంఘమువాళ్లలో నొకరు ప్రచురించారు. ఏ భిక్షావ్యయలో ఏమి భేదమో సామాన్యమును మ్యలకు గ్రామ్యముకావేను. అది స్పష్టముగా వ్రాస్తే బాగుంటుంది. లక్ష రూపాయలతో కేంద్రసహకారసంఘము వర్కింగ్ కమిటీవారు మ చిత్రాంతు యివ్వడము, రూపాయకి కాని అర్థజా లాభము వేసికోవడము యియుండు సంకతులు అందులో కనిపిస్తూ ఉన్నాయి. వీటిలో తక్కిన యిద్దరికీ శ్రీ జిత్ రాధావరంద్రాధ్య కాదీరీగారికి 'యేమి అభివృద్ధి ములో భేదమో తెలియడములేదు. ఒక అడుగు సహాయోద్యమము (Co-operation) లోనికిన్ని మరియొక అడుగు పెట్టుబడి సిలితోకిన్ని (Capitolism) ఉండడము కనిపిస్తూఉంది.

12. వ గ్గాల బాటు సహకార (Co-operative) కడపులు మీద స్థాపించడము. అట్టి సంఘాలకు ఒకవైపున దొరలననువారి ద్వారాను యింకొక వైపున కాంగ్రెసువారి కడపు చిన్ని డబ్బు సహాయము పొందవలెనని నూచించడము అసహాయ దర్పినిగదా మేమో! కాని శాసనసభలో ప్రవేశము, వీలైనప్పుడల్లా ప్రభుత్వముతో సహకారము అవసరమైనప్పుడు "చచ్చుతాళములు" వేయుట మొదలు గాగల సహకార సీతి కాంగ్రెసు లెకి అలలించిండు వలెనను అట్టిదానితో 8౫కుండ ఉండుట సమంజసమేమో!

13. ఉపసంఘమువారు ఈవేరిక ఇతరవోట్లకాక, కన్నూలు కన్నె కా ఖౌసుప్రజేతములలో స్వయముగా చూచి అక్కడనే వ్రాసియుంటే కడపుకబ్బు ప్రయోజనములలో గాని మగ్గాల కాలలు స్థాపించే నిమిత్తము వినియోగించవని వ్రాసి యుండక పోయేవారు కని వాయొక్క దృఢమైన విశ్వాసము.

గోదావరి మండల సభ

గత సంవత్సరము గోదావరి మండల సభ కాకినాడలో జరిగినపుడు ఈ సంవత్సరము రామచంద్రపురమువారి రాష్ట్ర నిందించి యిండిసి. ఇంతవరకు ఆహ్వానసంఘ మేగ్నడి సభజాపు ప్రయత్నములు జరుపుచున్నట్లున్న తెలిశును. ఇప్పటికే కాల మతిగిమించింది. వెంటనే రామచంద్రపురం తాలూకావారు తగు ప్రయత్నము లొనర్చి సభను జరుపు విషయములో చించి సహాయ నిరాకరణోద్యమాభివృద్ధికి తోడ్పడప్రార్థితులు. —గో. వేంకటాచలపతిరావు.

కృష్ణాజిల్లా జగ్గ కృష్ణపేట గ్రామము లో ముగ్గురుగుండ్ల రాజయ్యగారి దగ్గ శుద్ధమైన ఖద్దరునూలుతో, అనగా రాట్టము మీద తీయబడిన నూలుతో తయారుచేయబడిన, వర్షింకుగడ్డలు కొట్టుగడ్డలు, తువాలాలు, కాలిగలు మొదలయినవి దొరుకును. ఎవరును తెలిసికొనగోరు వారు వారిపేర వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

13-5-22 తేది సాయంకాలమున కాకినాడలో గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక కర్తము గమావేళమై చేసిన తీర్మానములు.

1. శ్రీరాజా మిర్జా నల్లపరాజు అప్పల నరసింహరాజు గారి స్థానే శ్రీయుత కూచిపూడి గవరాజుగారిని యాసంఘములో సభ్యునిగా నెన్నుకొనడమయినది.

2. (అ) గోదావరిజిల్లాలో తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి యీ సంవత్సరము రూ 34,000 లు కనులుచేయవలసిన దని తీర్మానించడమయినది.

(ఆ) కడప సామ్యు యాక్రి దివిధముగా తాలూకాలలో కనులు చేయవలెను. — కాకినాడ రు 6000 రాజమహేంద్రవరము రు. 6000 రాజోలు రు. 6000 జమలాపురము రు. 6000 రామచంద్రపురము రు. 6000 పిపాపురము రు. 1000 తుని రు. 1000 పెద్దాపురము రు. 2000 మొత్తము రు. 34,000.

(ఇ) వై సామ్యును కనులుచేయుట పూర్తియగువరకు తాలూకా సంఘములు ప్రత్యేక కనూళ్ళ కి దయేమిసామ్యు కనులు చేయకూడదు.

(ఈ) తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి కనులు అయిన సామ్యుగా నుండి ఆంధ్రరాష్ట్ర బాతీయోపసంఘమునకు నూటికి 50 కంటకు పోను, వేపించిన 70 లో 20 జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు యిచ్చును తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములు 50 ఉండుకొనవలెను.

(8) కాంగ్రెసు సంఘసభ్యత్వము చండా రు 0-4-0 లో రు 0-2-0 వోపున జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు పంపుదు మిత రు 0-2-0 తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములు పుచ్చుకొని తాలూకాలో అవసర వెంటదీని ఖర్చు పెట్టవలెను.

(4) గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము ముఖ్యముగా యాక్రిది విషయములను గురించి పనిచేయవలయును:— 1. నిన్ను జాత్యుద్ధరణకొరకు, అస్పృశ్యతాదోష నివారణకొరకు, యీ జిల్లాలో ఒక ప్రత్యేకసేవన కుమున యేర్పాటుచేసి క్రమముగా పనిచేయించుట. 2. ఈజిల్లాలో పంచానతి కొరకు నిర్మాణముకొరకు ఒక విధానమును తయారుచేసి దానిని అమలులో పెట్టుటకు ఒక సంఘమును యేర్పాటుచేయుట. 3. ఈ జిల్లాలో జాతీయ విద్యాలయములకు తగుసహాయమును సహాయమును యిచ్చుట, క్రొత్త జాతీయ విద్యాలయములను స్థాపించుట. 4. ఈజిల్లాలో కాంగ్రెసుప్రచారము సరిగ చేయించుట, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములు చేయవలయు వారి జమాఖర్చులెఖతు తనిఖీచేయుట.

(5) ఈజిల్లాలోని తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములు ముఖ్యముగా నీ క్రిందిపనులు చేయవలయును:— ఖద్దరు వ్యాపకము, మద్యపాననిషేధము విషయమై ప్రబోధము, గ్రామ ఫిర్కాల కాంగ్రెసు సంఘముల స్థాపన, వానిపై తనిఖీ తిలక్ స్వరాజ్యనిధి కనులు, తాలూకాలో కాంగ్రెసు ప్రచారము.

(6) వై 4, 5 తీర్మానములు గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసాధారణ సభలో ఆమోదము నిమిత్తము రాజోపురసభలో ప్రవేశ పెట్టవలెను.

మతి మూడు తీర్మానముల అడిటి. గు గ్రాంట్లు గురించి చేయబడింది. (స్వీకృతి విలేఖరినంది)

శ్రీ హితబోధని గ్రంథాలయము-కొత్తపల్లి

ఈ గ్రంథాలయముయొక్క 22 వ వార్షికోత్సవము ఈ నెల 13 వ తేది శనివారము మధ్యాహ్నము కి గంటలకు శ్రీ శతావధానులు చెల్లెళ్ల వెంకటరామ్రావుగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయిను. సుమారు 500 మంది సభకు వచ్చి యుండిరి. అధ్యక్షులు తమ ప్రారంభోపన్యాసమున ఆంధ్రభాషను గూర్చియు గ్రంథాలయములను గూర్చియు ఉపన్యసించిరి. కార్యదర్శియైన నిరుటి సూరి వివేకిత చదువుడెను. తదుపరి శ్రీ తిలక్ లక్ష్మీనరసింహమూర్తిగారు ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమునకును తురుష్క ప్రభుత్వమునకును గల తార మ్యము" అను విషయమును గూర్చి ఉపన్యసించిరి. బ్ర! శ్రీ|| గాడేపల్లి నూర్య నారాయణ శర్మగారు వారాప్రతికలు వాటి ఉపయోగములను గూర్చి యా, బ్ర! శ్రీ జనమంచి సీతారామ స్వామి గారు వాగ్వికరణను గూర్చియు బ్ర! శ్రీ|| మలియా ల వెంకటగోపాలరావుగారు పురాణములు, పూర్వకాలపు రాజ్యాంగ చరిత్ర అను విషయములను గూర్చియు విపులముగా ముచ్చటించిరి. తదుపరి బ్ర! శ్రీ|| అల్లం రాజు పెర్రాజు శర్మగారు తమ చిటికనాంద్యముతో గాత్ర పాటబాడి సభికుల నానందింపజేసిరి. వై ఉపన్యాసము లన్నింటిని చక్కగ విమర్శించుచు సుమారు 1 గంటవరకు అధ్యక్షులు తమ ఆంత్యోపన్యాసమును జేసిరి. అధ్యక్షులకును సభికులకును నందనములతో సభ ముగింపబడినది.

స్వరాజ్య పద్యములు, పాటలు.

1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు 0-1-0
  2. మహాత్ముని దివ్యవాణి (వచనము) 0-1-0
  3. భారతమాతపలుకులు (పాట) 0-1-6
  4. స్వరాంజ్యందోళనము (వచనము) 0 1-6
  5. దేశీయపదము (చక్కనిపాట) 0-2-0
  6. ఆంధ్రపౌరుషము (పద్యరత్నములు) 0-2-0
  7. పంజాబుపాట (బొబ్బిలి కథనల) 0-2-0
  8. దేశీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలపు) 0-3-0
  9. రామదండుపాట (రాధామజన) 0-3-0
  10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు 0-3-0
  11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము 0-3-0
  12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలపు) 0 4-0
  13. లోకమాన్య బా||గ|| తిలకు హరికథ 0-8-0
  14. స్వరాజ్యదర్పణము (కాంగ్రెసుకథ) 0-8-0
- ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములు మావద్ద గలపు స్వదేశపు స్తకశాల, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

THE
Kalapatharu Ayurvedic Works
FOUNDED AND DIRECTED BY
**MAHAMAHOPADHYAYA KAVIRAJ,
GANANATH SEN, SARASWATI M A., L M**
Are you in the Full Glory
OF
Manly Strength (8394)
If not you are in urgent need of radical remedy to regain your strength and Manly Power Try
BRISIA JOGA
Prepared on the basis of the Makaradhwaj, Gold, Musk, etc., in assimilable form
It Guarantees Results
It quickly renews VIGOUR and VITALITY and restores power of SUPERB-MANHOOD.
Price one Phial (to last 30 days)
Rs. 6-4 Per V P. P. Rs 6-10.

(873) "కాంతామదహరణి"
అను యువాని వైద్యకాస్త్రప్రకారము తయారయిన ఇంద్రయపుష్టికి దివ్యమైన లేహ్యము. దీనిని నేవించుటచే, నిస్సర్తువ, లేపనక క్రితముండుట, స్వప్నమందు స్థలము, రతిలో కీఘ్రస్థలము, కాళ్లచేతులు లాగుట, పోగొట్టి నిత్యయావన శుభము నిచ్చును. నీ గృహముందు యేల సిగు పడెదవు? దీనిని నేవించి స్వర్గముఖములను పొందుము. పథ్యములేదు.
పరీక్షచేసి చూచిన మీకే తెలియును. నెల 1 డబ్బా 4-0-0
ఆంధ్రపత్రికా నడువవలకు రూ 2-0-0 మాత్రమే.
తామరమందు:- గెడతామర, గజచర్మము, తామరలకు ఆమోఘము నెల డబ్బా 0-3-0
ది రెడ్డి అందు కంపెనీ, గోపాలపురం,
[3823] కొత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

94. Grev Street, CALCUTTA

INDIA'S OWN VEDIC RISHI'S
[GIFT FOR ALL AGES.]
The proved best tonic for all unfit conditions of the Body Mind and Higher Centres. Stops Mind wandering, Forgetfulness and develops a magnificent never-forgetting Memory
Makes you feel fit as a Prize Fighter all the day no disappointment. Price per phial Rs. 1/8, Dozen Rs 16/8, Literature Free
The Hindu Medicine,
Post Box No. 841, Calcutta

చాత్రాద వైష్ణవసాదరల కొక మునవి

మన భారతదేశమునం దిప్పటికిగలిగి నుండు తీవ్రతరంబగు రాజకీయాందోళనములు ఎట్టి మందమికి వైతము ప్రచలనము గలిగించి వానిదృష్టిని స్వార్థపరత్వమునండి సంఘమువైపునకు తేలేనట్లు చేసినట్లు మనల్నియొద్దను విశేషమును ఎల్లచెలంగుచును. ఒక్కడేనామ స్వాభ్యుదయతో నుండవలయునన్న యీ దేహముయొక్క అవయవములగు కాళ్ళు చేతులు కండ్లు మున్నగునవి సులభముగ నుభయింతునందు టాతత్వముద? అట్లే యొక దేశము తేలము నందవలయునన్న ఆ దేశముయొక్క అవయవములనదగు ప్రతినిధిత్వ-సంఘములను మంచిస్థితికి రావలయును. దేశమునందుగల కొన్ని జాతులు చదువు భవము గౌరవము మున్నగువాటిలో మేటియై భావనశక్తియులే యుండ మఱికొన్ని జాతులు వైవాటియందు లోటుకొని అజ్ఞానాంధకార నిమగ్నములైయుండుట దేశస్వత్వమునకు శాశ్వతము కానేరదు! మఱి బాధకమగును. గాన దేశతేలము నాశించు ప్రతివారును హిందూదేశమునంగల ప్రతిజాతివారును ఇతరులలో బాటు ముందుకు రావలయునని కోరుచున్నాను. ఇట్టి మంచినయమును విధిచి పెట్టక దేశమునంగల పలుకాతులను ఇతరులతో డాటును గొనియు, తమ సాంఘిక శక్తిని గొనియు తమతమ జాత్యేష్వర్యమును సాధించుటకు పాటుపడుచు ఫలమునందుచున్నది. ఇందుకు తార్కాణముగ విశ్వబ్రాహ్మణులు, కెల్లు, తుత్రియులు, వెలమలు, కమ్మచారు, సౌరాష్ట్రీకులు మున్నగువారిని జూపవచ్చును. వీరిందఁబడు తమలో సభలుజేసియు, సంఘముల ధౌపించియు, పాఠశాలలుపెట్టియు, ప్రతికల్పకటించియు పరివిధముల తమ జాతివార్లలో నైకమత్వము, విద్య, ఖజము, గౌరవము ఆచారము మొదలగునవి ప్రబలునట్లు జేయుచున్నారు. ఇందుచేత వారికి ఇతరజాతులవద్ద మర్యాదయు పలుకుబడియు, రాజకీయ సంస్థలందు గౌరవస్థానములును లభించి సంపద్యుక్తులై స్వాభ్యుదయ నందుచున్నారు. ఇట్లు ఇతరజాతు లనేకములు ముందుకు వచ్చుచుండు నీకాలమున చాత్రాద శ్రీవైష్ణవ కులదృష్టులగు మనము మనజాతియొక్క పూర్వగౌరవమును నైతము నిలువబెట్టుకొన శక్తిలేనివారమై దీర్ఘద్రక్షులగు మునింగి మయిమఱియందుట యెంతవిచారకరము! ఇట్టిసంధిలో మనలోని కొందఱు విద్యావంతులు మేలుకొని మనజాతియొక్క దుస్థితిని యెఱింగి వానిబాధుటకు ప్రయత్న పరులై ముందంజవేసి మనకారందఱిని నిద్రకుండి మేలుకొని తమ చెయ్యలకు సాధకులగుండెని యున్నవనిచున్నార. వీరియన్నభవాఫలమై గడచిన 1921 మేనెల 7-8 తేదీలలో శ్రీవైష్ణవమహాభో ఆశ్రమ చాత్రాద శ్రీవైష్ణవ ప్రభుత్వమహాసభ (కాన్ఫరెన్సు) నుచువైభవముతో జరిగినది. అంతలో నత్యావశ్యకములగు తీర్మానము లనేకములు చేయబడి సర్కారువారికిని, జనాధిపతులకును జనులకును యెఱుకపరచడమైనది. ఇందుచేత సెన్సెటివ్ పోర్టులయందు మనవారిని సాతానియను నీట్ల నామముతో పిలుచుటకుమాని చాత్రాద శ్రీవైష్ణవులను యొక్కనామముతో వాడవలయు నను కొరకకు సాధకముగలిగెను. గంబాం, నేలం, కడలూరు, మధుర, తిరుచి, కోయంబత్తూరు మున్నగుజిల్లాలలో మనవారిసంఘము లేన్నది పనిజేయ ప్రారంభించినవి. ఈసంఘములు అచ్చటచ్చట జరుపు స్వజాతి వీరభాటులకు విద్యార్థి నేతనము లివ్వ మొదలుపెట్టి యున్నవి. ఇదివరకే కొందఱు విద్యార్థు లాఫలము నందుకొని జరుపుచున్నారు. స్వజాత్యభిమానముగొని సంఘసేవాపథమై పనిజేయుట కనేకులు ముందొచ్చుచున్నారు. మాన్యభాంతర నివాసు లగువారలనేకులు జాత్యేకదృష్టిచే పరస్పర ప్రేమకా-అభిమానమును వికషిత్యమును జూపుచున్నాడు. మనవారి సంఘపరమావధుల బెలుపుట కని ఆంధ్రమున "శ్రీవైష్ణవ పత్రిక" యను పేరనొక పత్రిక లభించి పనిజేయుచున్నది.

అందుమాలమున మనవారలనేకులు మనకవనములగు విషయముల వివరించి వ్యాసముల వ్రాయుచు చర్చించుచున్నారు. అట్లే అరవభాషలలోనూ నొక పత్రికను ప్రకటించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. మనజాతియం దిట్టి యున్నభవము-ప్రచలనము గలిగినందుకు గడచిన ప్రభుత్వ మహాసభయే కారణముగదా? ఆహా ఎంతటి భాగ్యము! గడచిన రెండేండ్ల క్రిందట గాధనిద్రావస్థలో మనజాతియందుటను గాంచిన వారు కండ్లు నేటికి యింతటి ప్రచలనముతో గనబడు మన సంఘమువారిని జూచియానందించుచున్నది! అయినను గానిండు. ఇంతటితో తలయాది యానందించి యూరకుండమా? అట్లూరకుండుమేని కొలది మానములలో తాదుకాదు కొలది దినములలో నైకస్వప్రచలన మంతయు మరియెప్పటి యట్లు మనసంఘము నిద్రావ

స్థన సులభమున లోనగును. అప్పుడు మఱియే మేలుకొలుపుట యన్న సామాన్యముకాదు. గాన జాగ్రత్త వహించుట. వైష్ణవి యున్నామనతో సంఘ ప్రబోధమును వేసికొందు. ప్రతి జిల్లా యందును తాలూకాల యందును తప్పక ఒక్కొక్క స్వజాతిసంఘమును స్థాపించుట అదిగో రాబోవు 1922 సం, జూన్ నెల 10, 11 తేదీలలో వ్రావానుండు మన చాత్రాద శ్రీవైష్ణవద్వితీయ కాన్ఫరెన్సు జరగజోవుచున్నది. అందుకు ప్రతిజిల్లాలో లూకా గ్రామముల యందుండియు విారు అధిక సంఖ్యాకులై విచ్చేయుడు. అచ్చట సభలో మనలోని విద్యాభిరులు పలువుర దర్శించి వారియమృతోపమానములగు నుపన్యాసముల నాలించి యానందింప వచ్చును. పరస్పర ప్రేమనుబుద్ధిలై యొకమర్దిమును నెలకొల్పవ వచ్చును. ముఖ్యతీర్మానముల జేయుటకు సహాయాలు గావచ్చును. గాననిద్రకుండి లేండు. "తత్త్వత! జాగ్రత్త! ప్రాప్యకరాన్నిబోధక!" యను యంపనివద్దంటానాదము వివడుచున్నది మేలుకొనడు!

స. వెంకటరమణయ్య (నేలం)

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతకరచక్రము (కుండలి) యొక్క నక్షలగాని (2) పుట్టినతేదీ, జననకాల భుజియలుగాని (3) జాతకుడొక్కజన్మ నామము, ప్రస్తుతపు వయస్సు, మాకు ఉత్తరము వాయవ్యముగాని, ఈముటిలో నేదియో యొక్కటి మాకు పంపినయెడల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరాంగ్యము, భవసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కళత్ర సౌఖ్యము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు 25 సంగతులు దాఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఈవాసినసంగతులు సరిగా నన్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అభయవతు, జరుగబోవు ప్రతిసంగిర ఫలములు, అనగా, మహాదశ, అంగిర కాఫలములు గల పూరా జాతకము, శాస్త్రసమృతముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూరాజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రు 2 లు, అద్యాయము ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా అభయవతు తయారుచేసి తక్కిన రు 3 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తమువిద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జరుగబోవు ఫలములు వ్రాయుచు, నేలవారిగా 12 నెలల ఫలములు వివరముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును. దీనికి జన్మకర్మక్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాకు పంపిన చాలును.

జాతకమార్పాండము

మొదటిభాగము

జ్యోతిషమునందు ఏమియు ప్రవేశము లేనివారికి ఈగ్రంథము మిక్కిలి ఉపయోగము. దీనినిబట్టి భూభివ్యవర్ధ్యయ మనఫలములు అతిసులభముగా తెలియును. కావలసిన వారికి వి. పి. ఖర్చులతో రు 2-8-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

రెండవ భాగము

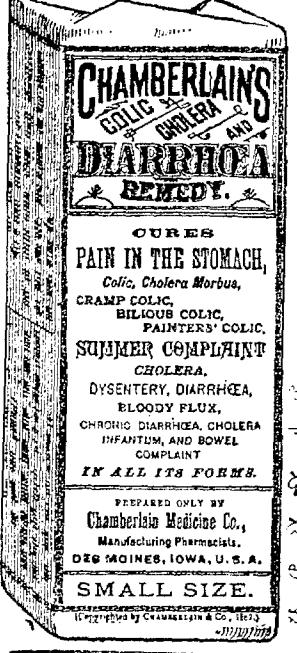
ఇది అచ్చుపూర్తియై సిద్ధముగా వున్నది. 300 పేజీలు. ఇందు లగ్న స్థులు, గ్రహస్థులు, భావస్థులు, వడ్డలములు, పోదకవర్గ, అష్టకవర్గ, తాత్పర్యసహితముగా సుమారు 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాశ్లోకములతోను ద్వాదశ భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశాఫలములు, ఇంకను అనేక సంగతులతో మిక్కిలి సులభజేరిని అత్యుత్తముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని సంగతులు పూర్తిగా తెలియును. ఈ గ్రంథము నచ్చుయెడల తిరిగి సొమ్మ వాపసు చేయుచును. ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు భరణములు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనినెల పోస్టుఖర్చులు గాక రూప 2-0-0 లు.

అలగ్యవైశవో ప్రతులు దొరకవు.

ఆకెళ్ల వెంకటశాస్త్రి,
గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు.
(3512) (గోదావరిజిల్లా)

మొదటి మొదటి లెక్కాము

దుర్బలలపాలిటి సంజీవి:— మేహము, నిక్కాక, తుక్ల నష్టము, నిస్సత్తున, అతిమూత్రము, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతి, వీర్యవృద్ధిని, సంతాన ప్రాప్తిని, కలిగించు చక్కప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తు డబ్బీ రు 1-4-0. వి. పి. ఛార్జి 0-8-0 (3851)
రోజూపున్న లేన్యము:— ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విశేషమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాయము 15 తు. డబ్బీ రు 0-10-0, వి. పి. ఛార్జి 0-7-0. [1]
పి. శి. పి. అంబుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి, గెల్లూరుజిల్లా.

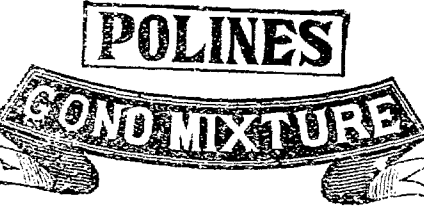
చేంబర్లెన్ గారి
జూలనొప్పి
అతిసార
నివారిణి
ఈషధమును
సేవించుటచే
కడుపునొప్పి, గ్రహణి,
అతిసారము, జూలనొప్పి,
పేగు సంబంధమైన వ్యా
ధులు మున్నగునవి అత్య
స్వతముగా కుదురును.
అన్ని జాగాలలో విక్రయ
మునకు దొరకును 33

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ తెల్లవన్నీరుపువ్వు సబ్బు

సువాసన సుఖమును, ఆనందమును ఇచ్చుచు గాని ఆవాసన సొంతైన సువాసనగా నుండుట అనసరము.
ఎరాస్మిక్ తెల్లవన్నీరు పువ్వు సబ్బుయొక్క అత్యుత్తమ ప్రైటువంటియు, అసమానముగ నుండుటయు సువాసన అందరికి ఆకాంగ్యమున, ఉత్సాహమును, ఉల్లాసమును ఇచ్చును. ఎందువలన ఈవాసన ఇంత సొగసుగ నున్నదో చెప్పవలయు.
ఇట్టి సబ్బులను జూచి మోసపోవద్దు!
(జ) అన్ని అంగళ్లయందు దొరకును.

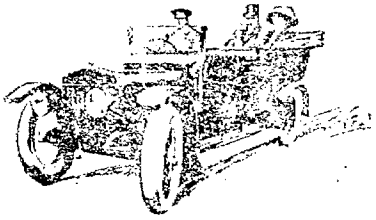

18 సంవత్సరముల నుండి చాలప్రసిద్ధి జెందినది.
ఈ ఔషధము గ నేరూ మొదలగు అన్నివిధములైన గములకు గాఢంట్టిగా చెప్పబడినది. ఇది సుప్రసిద్ధమైన వనమూలికలచేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక నోతాడు సేవించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో వ్యాధిని అపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును. ఇంతకు మించి వ్రాయబడిలేదు. ఒకసీసాచును తెప్పించుకొని సేవించినపిదప రోగులకే అనుభవమువిద గుణమును తెలియగలదు. పోస్టుచార్జితో సహా బుడ్డి 1 కి రు 3-7-0 రెండింటికీ రు 6-10-0 మూడింటికీ రు 8-12-0 మాత్రమే.
[8458] ఉత్తములు యింగ్లీషులో వ్రాయుట యుచితము
D. polines & Co.
Chemists, No. 5 Hari Mohan Roy Lane
Calcutta

ఆపూర్వగ్రంథములు (83)

- ౧. శివతత్త్వ సారము
మల్లికార్జునపండితా రాధ్యులు రచించినది ౦-౧౨-౦
  - ౨. చంద్రభాను చరిత్రము
తరిగొప్పల పల్లవ కవి విరచితము ౧-౦-౦
  - ౩. చంద్రా రామాయణము
ముక్కేడికవి వేంకటాచలపతికవి రచితము ౧-౦-౦
  - ౪. విప్రనారాయణ చరిత్రము
చెదలు వాడ చల్లయ కవి రచితము ౦-౮-౦
  - ౫. కవిజనాశ్రయము
భీమకవి ౦-౧౦-౦
  - ౬. కావ్యాలంకార చూపామణి
విన్నకోట పెద్దయ కవి ౦-౮-౦
ప్రతులు కొంచెమే యున్నవి.
- ఆంధ్ర సాహిత్యపరిషత్ ప్రాధ్యక్షులకు
చెన్నపట్టణమునకు వ్రాయవలయును.

గ్యాల్వీన్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై స్ట్రెయిట్ లైసెన్సు గనర్లు మెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస్ దొరకును. భోజనమునకు నెల 1-కి రూ 16 లు చొప్పున చెల్లించవలెను. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.
Post Box No. 1001, Kilpauk, Madras

బహుమానము

వైద్య విద్య

అయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి
ఆర్మీ ఖావలలో దొరుకును.

రాజవైద్య సారాంశము కేరళవల్లి,
(3198) 27, చీబాబజార్ మార్కెట్, మదరాసు.

భృంగములక తైలము

(వైద్య వింతము)

భృంగములక తైలము :- శిశువుకు వర్షం చేసిన
ముక్కులో ప్రతిదినమును నక్కచేసినను
శిశురోగములను బోగొట్టును.

భృంగములక తైలము :- తలకు పట్టించిన కంటి
రోగములను బోగొట్టును.

భృంగములక తైలము :- అపస్మారోగమును ఉత్తర
రోగమును, కపరోగములను బోగొట్టును.

భృంగములక తైలము :- తల వెండ్రుకలను తుమ్మె
కలువల నల్లగా చేయును.

4 బేషుల సీసా వెల రూ 1
1 పాను ,, ,, 3

కాటలూగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హుస్సేన్ రోడ్,

మాంటు రోడ్ - మదరాసు.

(బుధ)

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ

ప్రాచీన ప్రసిద్ధి మెందిన (219)

హిందూస్థానముందు స్థాపించబడియుండు

ఆయుర్వేద బేషదాలయము

స్థాపితము 1881 సం॥

ఆతిథినిగ్రహ బేషదాలయము కోరి వ్రాయు
వాండ్రకు బయలుదేరి గొప్ప వర్ణములకు ఒక
గ్రంథమును తమకు ఖర్చు సహా కోరికనే
ఉచితముగా పంపుచున్నాము.

మాయొక్క ప్రతి ఒకటి కావలయు ననిన
నాకక ఏకైక ఇండియా ఇండ్రియల్స్ లిమిటెడ్
వైవాజురు గొడ్డు

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద బేషదాలయం

26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.

చలిజ్వరమునకు తగిన బేషధము

టేసే ఏగ్యు మిక్చరు

ఇది వతుజ్వరము, చలిజ్వరము, జ్వరగడ్డ, ఇన్ ఫ్లూ
ఎంజా, రక్తము లేకుండుట, మున్నగు వ్యాధులకు నివృత్తధము.
పిత్త, మైకములను కలుగజేయు కైవనా యిందులో చేరుట
లేదు. (వెన్నునైరేక అను పత్రికలో డాక్టరు వాగను అను
ఆయన కనిపెట్టిన పద్ధతి ప్రకారము హిమవర్షకైవమునందు
పుత్తతియను ఓషధులచే తయారుచేయబడినది. చేరులేదు.
మైకము పిత్తిములను కలుగజేయుదు. బలహీనులకు, గర్భిణీస్త్రీలకు
మాడ దీనిని నిర్భయముగా వాడవచ్చును. బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0

మద్రాసు కెమికల్ ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్,
పోస్టు బాక్సు నెం 1208, మద్రాసు.

ది ఇన్ డెపెన్ డెంటు

ప్రేడింగు కంపెనీ

7 ఏ-ఫోర్టువీధి, బొంబాయి.

మాది, నూలు, బంగారము, వెండి, కాంధానములు
మున్నగు వాటిలో కమిషను పుచ్చుకొని మేము వ్యాపారము
చేయుచున్నాము. గాన ఇక్కడనుండి వీధైనను కావలసి
యైనను, లేక ఇక్కడ జాగాల వస్తువులు యిక్కడ విక్రయించ
వలసియున్నను మాకు తెలుపజోరదము. (57)

తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము

మీరు ఇట్లుకదలకనే తెలుగు వ్రాస్తూంటే నేర్చుకొని
భాషాసేవ చేయవచ్చును. దీనిమున కొక గంట పని. వివరముల
కీక్రింది చిరునామాకు కాల్పు వ్రాయండి!

(13) ఇన్ ఫోర్మేట్ బ్యూరో, కాకినాడ.

వౌం దూ దే శ చ రి త్ర ము

(1)

రెండవ ఫారము, మూడవ ఫారము

ఇవి రెండును

విజయనగరము మహారాజా కాలేజి ప్రాధాన రగ ఎమ్. వెంకటరంగయ్య ఎమ్. ఏ., గారిచే
వ్రాయబడినవి.

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు.

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras.

రంగారాజేశ్వరము మిక్కిలి ముఖ్యమైనదియు, నమృతమైనదియు, నయమైనదియు నైన

ది డక్కా ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ 2,00,000. చందాలనలన వసూలైన మూలధనము రూ 1,75,000.

డైరెక్టరులు:— జడ్జీ, నబ్ జడ్జీ, వకీలు, జమీందారు మొదలగువారు గలరు.

హెడ్ ఆఫీసు:— 8, 8/1 ఆర్మీర్యుక్ వీధి, డక్కా.

బ్రాంచి:— కలకత్తా 212 బాబూజీ వీధి, 155-1 ఆఫ్ఫరు చిట్టా రోడ్డు (పోనబబారు) హరిజన్ రోడ్డు (బారాబబారు)
భవానిపూరు 69 రుస్సా రోడ్డు, రంగపూరు, బోగూరు, మైమన్ సింగు, బాల్ పాయిగురి, డార్జిలింగు, కాకి,
ముజ్ ఫర్ పూరు, ఖల్నూ, మద్రాసు.

కవరాజులు, పోస్టుమాస్టరులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన పుస్తకములు ఇవానుగా పంపబడును.

(1) గృహవైద్యము (బెంగాలీ) (2) కామశాస్త్రము (3) పరీక్షలో తేరువిధము (4) శివకమును జయించుట (5) కాటలూగు
(వాగ) (6) హాస్యము (7) 1922-వ సం॥ క్యాలండరు (ఇంగ్లీషు బెంగాలీ) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టుమాస్టరులు ధనము
కార్మికులు విధము. (బేషధర్యాము యివారం) మకరధ్వజ తులము 1-కి ధర రూ 4; (8)

జ్వరకలారంక (జ్వరమాత్రలు) బుడ్డి 1-కి రూ 0-6-0; కరబాద్యము బుడ్డి 1-కి రూ 0-12-0; చక్రవర్తిప్రసాన సేతు 1-కి రూ 4.

ఇ సా న వే లె

మలేరియా జ్వరమునకు అమోఘమైన బేషధము.

జ్వరగడ్డను కరిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా బోగొట్టును. మలేరియాను రానియ్యక
ఆటంకపరచుటకై ఉడయం, సాయం కాలములందు పూటకు ఒకమోతాదుచొప్పున తీసుకొనవలెను.

అ ప్టా

తిమురునాయువు, యూజ్ ఆసిడ్ మూత్రకృచ్ఛిరోగము మున్నగువాటికి తగిన దివ్యోషధ మిది
యొక్కటియే. నమృతమైనట్టి మందుల దుకాణములందు, బేషధశాలలందు దొరకును.

మెస్సరు గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, ఫోర్టు - బొంబాయి.

Esanafele. ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజెంటు.

(25)